

Inya
Economics

ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်
အကောင်အထည်ဖော်ရေး
ကျော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

အင်းလျားဘောဂဗေဒ အကြောင်း

အင်းလျားဘောဂဗေဒသည် လွတ်လပ်သော သုတေသနအဖွဲ့ ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ မူဝါဒရေးရာနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုတို့ကို ရှေးရှုလျက် သုတေသနပြုလုပ်နေသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး လေ့လာနေသူများနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများအား စီးပွားရေးဆိုင်ရာ သုတေသန များ၊ ဆွေးနွေးချက်များဖြင့် အထောက်အကူပြုစေနိုင်ရန်အလို့ငှာ အင်းလျား ဘောဂဗေဒကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အများပြည်သူကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကြွယ်ဝရေးတို့အား ရည်ရွယ်ထား သည့်အတွက် မူဝါဒချမှတ်သူများ၊ အစိုးရနှင့် အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ ကို မူဝါဒဆိုင်ရာနှင့် အထောက်အထားအခြေပြု သုတေသနများ ပံ့ပိုးလျက်ရှိသည်။

အထက်ပါရည်မှန်းချက်များအတွက် အင်းလျားဘောဂဗေဒသည် အစီအစဉ်နှစ်ရပ် ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ယင်းမှာ-(၁) သုတေသနနှင့် မူ ဝါဒရေးရာ အစီအစဉ်(၂) ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်တို့ ဖြစ်သည်။

အင်းလျားဘောဂဗေဒသည် သုတေသနကို အခြေပြုသော အင်းလျားဘောဂဗေဒ ဂျာနယ် (Inya Economics Journal) ကို တစ်နှစ်လျှင် နှစ်ကြိမ်အနေဖြင့် ထုတ်ဝေ လျက်ရှိသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးနှင့် ဆက်နွှယ်သော စာစောင်၊ ဆောင်းပါး၊ စစ်တမ်း များတို့ကိုလည်း အချိန်အခါအလိုက် ထုတ်ဝေခြင်းမျိုးများ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိ သည်။

သုတေသနအဖွဲ့

၁။ သန်းထွန်းစိုး (ဦးဆောင်သုတေသီနှင့် ပရိုဂရမ်ညှိနှိုင်းရေးမှူး)

၂။ မေသူထက် (ပရိုဂရမ် လက်ထောက်)

၃။ မေပြည့်စိုး (သုတေသနလက်ထောက်)

၄။ အောင်သီဟဇော် (သုတေသနအလုပ်သင်)

Copyright © 2020 by Inya Economics LTD GTY. All rights reserved.

© ၂၀၂၀၊ အင်းလျားဘောဂဗေဒ လီမိတက် ဂရန်တီ၏ မူပိုင်ဖြစ်သည်။

ဤအစီရင်ခံစာကို အင်းလျားဘောဂဗေဒအဖွဲ့၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် အင်းလျားဘောဂဗေဒ သုတေသနနှင့် မူဝါဒရေးရာအစီအစဉ်၏ သုတေသနအစီရင်ခံစာဖြစ်ပါသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော တွေ့ရှိချက်များ၊ လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များသည် အင်းလျားဘောဂဗေဒ၊ အင်းလျားဘောဂဗေဒ၏ ဒါရိုက်တာ ဘုတ်အဖွဲ့နှင့် အင်းလျားဘောဂဗေဒ မိတ်ဖွဲ့ အဖွဲ့အစည်းတို့၏ အမြင်များကို ကိုယ်စားမပြုပေ။ ယခု အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များသည် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများနှင့် ကျမ်းကိုးအချက်အလက်များပေါ်တွင် အခြေခံပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော စာများ၊ ပုံများ၊ ဇယားများနှင့် အချက်အလက်များကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သော်လည်းကောင်း၊ အားလုံးသော်လည်းကောင်း တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ တစ်ဆင့်ပြန်လည် ကူးယူခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းများကို ခွင့်မပြု။ အင်းလျားဘောဂဗေဒသို့ ကြိုတင် ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံရမည်။

မာတိကာ

ကျေးဇူးတင်လွှာ.....(ii)
အတိုကောက် စကားလုံးများ.....(iii)
အနှစ်ချုပ်တင်ပြချက်.....(vi)
အစီရင်ခံစာကို လေ့လာချဉ်းကပ်နည်း.....(x)

ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီ၏အခန်းကဏ္ဍ.....1

(၁) ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမှ ကင်းလွတ်နိုင်သည့် ဒေသန္တရ အခင်းအကျင်း: မြို့နယ် အဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးကော်မတီ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း
(၁.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ...3
(၁.၂) ကော်မတီလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး.....6
(၁.၃) ကော်မတီ စီမံကိန်းရေးဆွဲပုံ.....9
(၁.၄) စီမံကိန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုပုံ.....13
(၁.၅) စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအား ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း.....20
(၁.၆) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်မြေဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ (သို့မဟုတ်) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ရန်ပုံငွေသိန်းတစ်ထောင်.....21

(၂) ဌာနပေါင်းစုံနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်အခွင့်အလမ်းများ
(၂.၁) ကော်မတီ၏စိန်ခေါ်မှုများ.....26
(၂.၂) ကော်မတီ၏ အခွင့်အလမ်းများ.....28

(၃) အကြံပြုချက်များ
(၃.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ.....29
(၃.၂) အဆိုပြုလွှာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း.....30
(၃.၃) ပြည်သူများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်မှု.....31
(၃.၄) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အခန်းကဏ္ဍ.....32

နောက်ဆက်တွဲများ.....38
ကိုးကားများ.....45

ကျေးဇူးတင်လွှာ

အင်းလျားဘောဂဗေဒအနေဖြင့် “ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း မြို့နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီ၏အခန်းကဏ္ဍ” ကို ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ထုတ်ဝေနိုင်ခြင်းမှာ မိမိတို့၏ အစွမ်းအစ တစ်ခုတည်းအားဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤအစီရင်ခံစာ ဖြစ်မြောက်ရန်အတွက် ပါဝင်ခဲ့ကြသူများအား တစ်ဦးချင်း၊ တစ်ယောက်ချင်းစီအား ကျေးဇူးတင်လိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာအတွက် သုတေသနမေးခွန်းများကို ဖြေကြားပေးခဲ့သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကူအညီအတွက် အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ ယခုအစီရင်ခံစာ သုတေသနပြု ဦးဆောင်ပါဝင် ရေးသားခဲ့သော သုတေသနအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည့် သန်းထွန်းစိုး၊ မေသူထက်၊ မေပြည့်စိုး၊ အောင်သီဟဇော်နှင့် အင်းလျားဘောဂဗေဒ၏ အယ်ဒီတာချုပ်ဖြစ်သော ရဲမင်းအောင်တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အစီရင်ခံစာကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် သုံးသပ်၊ အကြံပြု၊ ဆွေးနွေးပေးကြသော အင်းလျားဘောဂဗေဒ ဗဟိုအဖွဲ့သားများအားလုံးကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ပြေငြိမ်းကျော်
ဥက္ကဋ္ဌ
အင်းလျားဘောဂဗေဒ

အတိုကောက် စကားလုံးများ

CDF	Constituency Development Fund မဲဆန္ဒနယ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ
CERP	COVID-19 Economic Relief Plan ကိုဗစ် ၁၉ စီးပွားရေး ထိခိုက်မှု သက်သာရေးစီမံချက်
DAO	Development Affairs Organizations စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့
DRD	Department of Rural Development ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန
GAD	General Administration Department အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန
MoPFI	Ministry of Planning, Finance and Industry စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန
MPLADS	Member of Parliament Local Area Development Scheme ပါလီမန် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်
MPs	Members of Parliament လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ
NLD	National League for Democracy အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီ
NPC	National Planning Commission အမျိုးသားစီမံကိန်းကော်မရှင်
PAC	Public Accounts Committee ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ
PDAF	Priority Development Assistance Fund ဦးစားပေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေး ရန်ပုံငွေ

အတိုကောက် စကားလုံးများ

PICs	Planning and Implementation Committees စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ
RE budget	Revise Estimated budget ပြုပြင်ပြီး ခန့်မှန်းခြေ ဘတ်ဂျက်
RNS budget	Revise and Surrender budget ပိုငွေပြန်အပ်သည့် ဘတ်ဂျက်
TDAC	Township Development Affairs Committee မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ
TPIC	Township Planning and Implementation Committee မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ
UFC	Union Finance Commission ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်
USDP	Union Solidarity and Development Party ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ

အနှစ်ချုပ်တင်ပြချက်

ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး ကဏ္ဍများတွင် များစွာ ထိခိုက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ထိခိုက်မှုများကို တုံ့ပြန်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးအလားတူ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးစားလျက်ရှိပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် Coronavirus Disease 2019 (ကိုဗစ် ၁၉) ကာကွယ်ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေး၊ အမျိုးသားအဆင့် ဗဟိုကော်မတီ၊ ကိုဗစ် ၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေး သက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြား ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ အချိန်နှင့် တပြေးညီကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန မှလည်း အားလုံး တစ်ပေါင်းတည်းကျော်လွှားခြင်း ကိုဗစ် ၁၉ စီးပွားရေး ထိခိုက်မှု သက်သာရေးစီမံ ချက် (CERP) များကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်များတွင်လည်း ပြည်ထောင်စု၏ လမ်းညွှန်ချက် များနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် Coronavirus Disease 2019 (ကိုဗစ် ၁၉) ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေး လုပ်ငန်းကော်မတီများ ဖွဲ့စည်း၍ ကပ်ရောဂါ အတွက် တုံ့ပြန်မှုများကို ဌာနအချင်းချင်းချိတ်ဆက်မှုများဖြင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ ပါသည်။ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနများတွင်မူ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရများ၏ လမ်းညွှန်ချက်များကိုသာ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး၊ ခရိုင်(သို့) မြို့နယ်အတွက် သီးခြား စီမံကိန်းရေးဆွဲ၍ ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်မှုများ မရှိပေ။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အခြေအနေ၊ မြို့နယ်၏ ရေခံမြေခံပေါ် မှုတည်၍ မိမိမြို့အတွက် ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ရေရှည်ထိခိုက်မှု များမှာ ကွဲပြားမည် ဖြစ်သောကြောင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်တို့မှ ချမှတ်သော မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်ပါလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နှင့် မြေပြင်အခက်အခဲ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်မှာ ခက်ခဲပါသည်။

ထိုအခြေအနေတွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီးပါသည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန် လက်ထက်တွင် စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည့် အောက်ခြေမှ အထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဖြစ်စဉ်အောက်တွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီမှ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များစွာအား ရွေးချယ်ဖော်ထုတ်နိုင် ခဲ့သည်။ ကော်မတီဖွဲ့ဖြိုးလာမှုသည် လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် ကောင်းမွန်သော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအပေါ် ပြည်သူများလိုအပ်နေမှု အား ၂၀၁၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အာဏာရလာသည့် အစိုးရအဆက်ဆက်၏ ဖြည့်ဆည်း ပေးချင်သည့် စိတ်ဆန္ဒနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် သာမက တောင်းဆိုမှုများကို ဖြည့်ဆည်း ပေးရန် လိုအပ်ချက်အား အသိအမှတ်ပြုမှုကိုပါ သရုပ်ဖော်ပြပါသည်။

မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီ၏ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့နယ်အဆင့် တာဝန်ရှိသူများ အားလုံးဖြင့် ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ မြို့နယ်အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပြီး မြို့နယ်စီမံကိန်းမှူးသည် အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ မြို့နယ်အလိုက် ဌာနဆိုင်ရာများ တည်ရှိမှု ကွဲပြားသော ကြောင့် အဖွဲ့ဝင်များမတူညီကြသော်လည်း အကြမ်းအားဖြင့် ကော်မတီတွင် စည်ပင်၊ လမ်းဦးစီး၊ ရဲတပ်ဖွဲ့၊ လျှပ်စစ်၊ မီးသတ်ဌာန စသည်တို့မှ ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများနှင့် ရပ်ရွာမှ လေးစားရသော ရပ်မိရပ်ဖလူကြီး များသည်လည်း အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပါဝင်ကြသည်။ ထို့ပြင် မြို့နယ်တိုင်းတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၄)ဦး (အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ တိုင်း ဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အမှတ် ၁ နှင့် ၂) တို့ကို ကော်မတီ၏နာယက အဖြစ် အထူးဖိတ်ကြားကြသည်။ သို့ရာတွင် မြို့နယ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပုံ မတူညီသည့်အပြင် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ နာယကများ၏ မိခင်ဌာန ဆိုင်ရာ၊ လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကြောင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် တစ်ခါတစ်ရံ ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေးပုံစံနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်များကို မှားယွင်းတတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံတွင် တရားဝင် ပြဋ္ဌာန်းပြီး ကွဲပြား ခြားနားသောဇာတ်ဆောင်များအတွက် ရှင်းလင်းသော တာဝန်ဝတ္တရားများအား သတ်မှတ်ပေးသင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတာဝန် အား ထမ်းဆောင်နေသည့် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ လွန်စွာနည်းပါးလှပေသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင်သာ ကိုကိုးကျွန်းမြို့နယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး သော အမျိုးသမီး မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ကျားမ တန်းတူညီမျှမှုကို မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပေသည်။

မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီများသည် သီးသန့်ရုံးခန်းမရှိဘဲ ခရိုင်စီမံကိန်းရုံးတွင် ရုံး ခန်းဖွင့်လှစ် အလုပ်လည်ပတ်ပါသည်။ ကော်မတီအတွက်ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စက်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ထမ်းများ ချမှတ်ပေးခြင်း မရှိဘဲ မိခင်ဌာနရှိ ရာထူး၏ ပင်ရင်းခံစားခွင့်များကိုသာ မှီတည်လျက် ပြည်ထောင်စုမှ ချထားပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၎င်းတို့၏ မိခင်ဌာနများတွင် လုပ်ငန်းတာဝန်များရှိသည့်အပြင် အချိန်တိုအတွင်း ကော်မတီ၌ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်းများစွာကို ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများအား အထက်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းများ ပြုလုပ်ကြရသည့် အတွက် ဝန်ထမ်းများ ပိုမို ခန့်ထားပေးခြင်းသည် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့မှမဟုတ် လျှင် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးတို့ကို ပြုလုပ်ရန် လုံလောက်သည့်အချိန်များ ခွင့်ပြုပေး သင့်ပါသည်။

မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီများသည် ၂၀၁၅ နောက်ပိုင်းမှစ၍ တစ်လလျှင် တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် နှစ်ကြိမ် ပုံမှန်အစည်းအဝေးရှိသည်။ ကော်မတီသည် ပြည်သူ့လူထုနှင့်

တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှ လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်အဆင့် သက်ဆိုင်ရာ ရုံးဌာနများမှလည်းကောင်း တင်သွင်းလာသည့် စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များကို ရေးဆွဲ၍ ကဏ္ဍအလိုက် ဦးစားပေးအမှတ်စဉ် သတ်မှတ်ပြီး အထက်သို့ တင်ပြရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ သို့သော် လူထု တွေ့ဆုံပွဲများဖန်တီးရန် အခွင့်အလမ်းအနည်းငယ်သာ ရှိသည့်အပြင် ပြည်သူများကိုယ်တိုင်မှလည်း ၎င်းတို့၏ စားဝတ်နေရေးကို အဓိက ရုန်းကန်နေရခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းပွဲများတွင် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း၊ မျှော်လင့်ချက်မရှိခြင်းကြောင့် ကော်မတီများ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်တွင် လူထုပါဝင်မှု အကန့်အသတ်ရှိပါသည်။ ထိုအခြေအနေတွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်၊ တာဝန်၊ အမျှော်အမြင်များကို ပြည်သူများ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ရှင်းလင်းပြောဆိုသင့်ပါသည်။ ထိုလူထုတွေ့ဆုံပွဲများတွင် အလွှာမျိုးစုံမှ ပြည်သူများပါဝင်နိုင်ရန် ရက်အတိအကျနှင့် ဂရုပြု ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် အိမ်တိုင်ရာရောက် သို့မဟုတ် ရပ်ကွက်ထဲသို့ ကွင်းဆင်း မေးမြန်းမှုများကို လိုအပ်ပါက ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အကြံပေးမှုများမှ အချို့အချက်များကို မြို့နယ်အချို့၏ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှ စတင်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း အင်တာဗျူးမေးမြန်းစဉ်အတွင်း သိရှိရပါသည်။ အချို့သောဌာနဆိုင်ရာများသည် ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာများကို ကော်မတီ၌ သတင်းအချက်အလက်မျှဝေခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန်အတွက်သာ တင်ပြကြသည်ဖြစ်ရာ အကယ်၍ စီမံကိန်းကော်မတီများ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများအား ရှင်းလင်းသောစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ အပိုင်းထားနိုင်ပါက ကော်မတီများသည် အဓိပ္ပါယ်ရှိသော အပြောင်းအလဲများ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းများ တင်ပြရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်ကိုပါ အစအဆုံး တွက်ချက်ပြီး စီမံကိန်းတစ်ရပ်၏ အချင်းအရာ အပြည့်အစုံဖြင့် တင်ပြရပါသည်။ စီမံကိန်းများအား ၂၀၀၈ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၉၆၊ ပုဒ်မ ၁၈၈၊ ၎င်းတို့၏ နောက်ဆက်တွဲဇယားများဖြစ်သည့် ဇယား(၁)၊ ဇယား(၂) တို့အပေါ် အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်မှလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်မှလည်းကောင်း ကျခံပါသည်။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနမှ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ လာမည့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ရန် ညွှန်ကြားချက်နှင့် နိဒါန်းပျိုးပါသည်။ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများတွင် စီမံကိန်းအစီအစဉ်များကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပုံမှန်ဖော်ထုတ်လေ့ရှိပြီး ဘတ်ဂျက် မူကြမ်းရေးဆွဲရသည့်ကာလ နီးကပ်လာသည့်အခါ ပိုမို အားစိုက်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းစီမံကိန်းများကို (က)အဆင့်၊ (ခ)အဆင့်နှင့် (ဂ)အဆင့် သတ်မှတ်ကြသည်။ စီမံကိန်းများကို ရွေးချယ်ရာတွင် စံနှုန်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပေ။ စံနှုန်းမရှိခြင်းက လက်တွေ့မြေပြင်တွင် အမှန်တကယ်လိုအပ်သော်လည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကုန်ကျစရိတ်ပမာဏများသည့် စီမံကိန်းများ

အစား ကုန်ကျစရိတ်ပမာဏနည်းသည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်သည့် ဘတ်ဂျက်အပေါ်တွင်သာ အဓိက အခြေခံခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ ဘတ်ဂျက်ကို များစွာထိန်းချုပ်မှုသည် ၎င်းတို့ထံတင်ပြလာ သည့် ဦးစားပေး စီမံကိန်းများအား မည်သည့် ဒေသလိုအပ်ချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ကြသည်ဆိုသော သတင်းအချက်အလက်ကို လုံလုံလောက် လောက် မသိရှိရပဲ ဘတ်ဂျက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ မည် သည့်အစိုးရအဆင့်မှ ဘဏ္ဍာငွေ ကျခံသည်ဖြစ်စေ မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းမှန်သမျှကို ကော်မတီကသာ ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ပေး ရမည်ဟူ၍ မူအရဆိုသော်လည်း ကော်မတီ၏တင်ပြ ချက်တွင် မပါဝင်သောစီမံကိန်းများနှင့် ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ မသိရှိထားသော စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုများ တည်ရှိနေကြောင်း အင်တာဗျူးများမှ သိရ ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် သုတေသနပြု လေ့လာထားချက်များအရ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များအတွက် စီမံကိန်းများအား အဓိက ရေးဆွဲလေ့ရှိသည်။ လမ်း၊ ရေမြောင်း၊ မြေ ထိန်းနံရံ၊ နောက်ဖေးလမ်းကြားမှ ရေပိုက်များလဲခြင်း၊ ရေသန့်ရေးတွင်းတူးခြင်း၊ ကျောင်းနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများ (ရဲစခန်း) ပြုပြင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက် ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ဒေသန္တရ၊ လျှပ်စစ်တို့က အများဆုံး တင်ပြလေ့ရှိသော စီမံကိန်း များဖြစ်သည်။ ၎င်းအနက် အောင်မြင်လေ့ရှိသောစီမံကိန်းများမှာ လမ်း၊ တံတား၊ ရေမြောင်း၊ လျှပ်စစ်၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ပြည်နယ် နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ထုတ်ပြန်ထားသည့် အချက် ၁၂ ချက်ပါ စီးပွားရေးမူဝါဒနှင့်အညီ အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းကို ဦးစားပေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ၏ ထူးခြားချက်များမှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုနှင့် ကင်းလွတ်နိုင်သည့် အခင်းအကျင်းရှိခြင်း၊ ပြည်သူနှင့်ဌာနပေါင်းစုံ၏ ကိုယ်စားပြုမှု အစုံလင်ဆုံး အနေဖြင့် စုဝေး၊ တိုင်ပင်၊ ဆွေးနွေးနိုင်ခြင်း၊ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများကို ခရိုင် အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အထိ ရောက်ရှိစေ နိုင်ခြင်း စသည့် အချင်းအရာများနှင့် ပြည့်စုံသည်။ သို့ပါသောကြောင့် ယခု ကိုဗစ် ၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေ သည့်ကာလအတွင်း မိမိတို့မြို့နယ်၏ ရေခံမြေခံ ပေါ်မူတည်၍ မိမိတို့မြို့အတွက် ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ရေရှည် ထိခိုက်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီ၏ ပြည်သူ့ဗဟိုပြု စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်စွမ်းမှာ အရေးကြီးသည်။ ယခုကာလအတွင်း မြို့နယ်အဆင့် တွင် အဓိက အားပြု လုပ်ကိုင်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီထောက်ပံ့ ခြင်း၊ ဝင်ငွေနှိမ်ကျသည့် အိမ်ထောင်စုများကို ထောက်ပံ့ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ပေါ်

နေမှုများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အချက်အလက်များ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ပြည်သူများမှ ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်ရန်အတွက် အလိုရှိသည့် စီမံကိန်းများကို ကွင်းဆင်း ကောက်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၍ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပါက အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ စီးဆင်းသည့် ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်မှာ ပိုမိုအားကောင်းလာနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကော်မတီတွင်ပါဝင်သော အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်သူများပါဝင်သည့် သုံးဖက်စုံအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများသည် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုများကို ပိုမိုအားကောင်း၍၊ အစိုးရနှင့် ပြည်သူများအကြား ယုံကြည်မှု မြင့်မားပြီး၊ ထိရောက်သော ဘဏ္ဍာရေးသုံးစွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်၏ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိသော အရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပန်းတိုင်ကိုလည်း ရောက်ရှိမည် ဖြစ်သည်။

အစီရင်ခံစာကို လေ့လာ ချဉ်းကပ်နည်း

ဤအစီရင်ခံစာကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ အရှေ့ပိုင်း၊ အနောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းဟူ၍ မြို့နယ်(၄)နေရာ (အလုံ၊ ကမာရွတ်၊ မြောက်ဥက္ကလာနှင့် ရန်ကင်း)အား ခွဲခြား၍ ကျပန်း နမူနာနည်းဖြင့် အရည်အသွေးစံထား သုတေသနနည်းလမ်း (Qualitative Research Method) အချက် အလက်များ ကောက်ယူလေ့လာထားခြင်းနှင့် နယ်ပယ်တူ လေ့လာခဲ့သည့် အစီရင်ခံစာများဖြင့် စာတမ်းကို အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အချက်အလက်ကောက်ယူမှုများကို အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၉ခုနှစ်မှ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉ခုနှစ်အထိ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး၊ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးများ၊ မြို့နယ်စည်ပင်ကော်မတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကော်မတီ၏နာယကများဖြစ်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာ၏ အကန့်အသတ်မှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုတည်း၏ နေရာ ၄နေရာရှိ ကော်မတီများကိုသာ လေ့လာထားခြင်းကြောင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ၊ အခြားကော်မတီများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အခြားတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များရှိ ကော်မတီများနှင့်သော်လည်းကောင်း အချက်အလက်များ ကွာခြားနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကော်မတီများအားလုံးမှာ ယခုအစီရင်ခံစာထဲတွင် ပါဝင်သည့် ပုံစံများအတိုင်းဟု မမှတ်ယူအပ်ပေ။ ဆက်လက်၍ အခြားတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များရှိ ကော်မတီများ၏ အချက်အလက်၊ အခြေအနေများကိုပါ ဆက်လက်လေ့လာနိုင်ပါက ပြည်သူနှင့် အစိုးရအတွက် များစွာအထောက်အကူ ဖြစ်နိုင်သည့် သုတေသနများ ဖြစ်ပေါ်လာမည် ဖြစ်သည်။

ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

၂၀၁၉ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့လည်း ကြီးမားစွာရိုက်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါရိုက်ခတ်မှုကြောင့် နိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ၊ လူမှုရေးကဏ္ဍနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများတွင် များစွာထိခိုက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ထိခိုက်မှုများကို တုံ့ပြန်ရန်အတွက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှလည်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးစားကြသလို၊ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့်လည်း များစွာကြိုးစားလျက်ရှိပါသည်။

ကပ်ရောဂါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကဏ္ဍထိခိုက်မှုများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် Coronavirus Disease 2019 ကိုဗစ် ၁၉ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေး၊ အမျိုးသားအဆင့် ဗဟိုကော်မတီ၊ ကိုဗစ် ၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေး သက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနမှလည်း အားလုံးတစ်ပေါင်းတည်းကျော်လွှားခြင်း ကိုဗစ် ၁၉ စီးပွားရေး ထိခိုက်မှု သက်သာရေးစီမံချက် (CERP) များကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါသည်။

ကိုဗစ် ၁၉ ကာလအတွင်း ပြည်သူများ လှုပ်ရှားသွားလာနေပုံများ

CREDIT: THE MYANMAR TIMES PHOTO/AUNG HTAY HLAING

CREDIT: THE MYANMAR TIMES PHOTO/MAR NAW

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်များတွင်လည်း ပြည်ထောင်စု၏ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် Coronavirus Disease 2019 ကိုဗစ် ၁၉ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးလုပ်ငန်းကော်မတီများဖွဲ့စည်း၍ ကပ်ရောဂါအတွက် တုံ့ပြန်မှုများကို ဌာနအချင်းချင်းချိတ်ဆက်မှုများဖြင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနများတွင်မူ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရများ၏ လမ်းညွှန်ချက်များကိုသာ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး၊ ခရိုင်(သို့) မြို့နယ်အတွက် လိုအပ်သော သီးခြားစီမံကိန်းများရေးဆွဲ၍ ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်မှုမရှိပေ။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အခြေအနေ၊ မြို့နယ်၏ ရေခဲမြေခဲပေါ်မူတည်၍ မိမိမြို့အတွက် ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ရေရှည်ထိခိုက်မှုများမှာ ကွဲပြားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မြို့နယ်အလိုက် နေရာဒေသ၊ ရေခဲ၊ မြေခဲအပေါ်မူတည်၍ ကွဲပြားခြင်းကြောင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်မှ ချမှတ်သော မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်ပါလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်နှင့် မြေပြင်အခက်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်မှာ ခက်ခဲပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မေ့လျော့မနေသင့်ပါ။ ၎င်းကော်မတီများ၏ ထူးခြားချက်များမှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုနှင့် ကင်းလွတ်နိုင်သည့် အခင်းအကျင်းရှိခြင်း၊ အစိုးရ ရုံးဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြည်သူများ သုံးဖက်စုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုဗစ် ၁၉ ကာလအတွင်း ပြည်သူများ လှုပ်ရှားသွားလာနေပုံများ

CREDIT: AFP PHOTO/YE AUNG THU

CREDIT: AP PHOTO/THEIN ZAW

(၁) ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုနှင့် ကင်းလွတ်နိုင်သည့် အခင်းအကျင်း

(၁.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီကို ၂၀၁၆ မေလ (၅) ရက်နေ့၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ်၊ ၁၃ /၂၀၁၆ အရ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်း ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မြို့နယ်စီမံကိန်း ကော်မတီများသည် NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် အရေးပါလာပြီး အစိုးရမှ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်နေသော အောက်ခြေမှ အထက်သို့ စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်တွင် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့နယ်အဆင့် တာဝန်ရှိသူများအားလုံးဖြင့် ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ရာထူးအဆင့်အားဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ပါသည်။ မြို့နယ်အလိုက် ဌာနဆိုင်ရာများ တည်ရှိမှု ကွဲပြားသောကြောင့် ကော်မတီတွင် ပါဝင်သည့် မြို့နယ်အဆင့် ရုံးဌာနများသည် မြို့နယ်များအကြား မတူညီကြပါ။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၊ အိမ်ယာဦးစီးဌာန အစရှိသည့် ဦးစီးဌာနအချို့မှာ မြို့ပြကို အဓိက အာရုံထားပြီး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာန တို့မှာ ကျေးလက်ဒေသများအတွက် ပိုမိုအရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိကြသည်။ ကော်မတီတွင် စည်ပင်၊ လမ်းဦးစီး၊ ရဲတပ်ဖွဲ့၊ လျှပ်စစ်၊ မီးသတ်ဌာန စသည်တို့မှ ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများနှင့် ရပ်ရွာမှ လေးစားရသော ရပ်မိရပ်ဖလူကြီးများသည် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပါဝင်ကြသည်။ ရပ်မိရပ်ဖများအား ရွေးချယ်မှုသည် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။

မြို့နယ်တိုင်းတွင် တူညီသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ရှိ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှာ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပြီး နှင့် မြို့နယ်စီမံကိန်းမှူးမှာ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပါသည်။ မြို့နယ်စီမံကိန်းမှူးသည် အဖွဲ့ဝင်များထံမှ တင်ပြလာသမျှ စီမံကိန်းများကို မှတ်တမ်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရပြီး အဖွဲ့ဝင်များအား ဖိတ်ကြားခြင်း ပြုရပါသည်။ တဖက်တွင် မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် လူထုတွေ့ဆုံပွဲများမှ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများမှ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ တဆင့်သော်လည်းကောင်း ပြည်သူ့အသံများကို နားထောင်ပါသည်။ ဂရုပြုစရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်(၃၃၀)မှ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတာဝန်အား ထမ်းဆောင်နေသည့် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ လွန်စွာနည်းပါးလှပေသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင်သာ ကိုကိုးကျွန်းမြို့နယ်၌ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော အမျိုးသမီး မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးပေါ်ထွက်လာခဲ့

သည်ဖြစ်ရာ (United Nations Development Programme (Myanmar), 2019) ကျားမ တန်းတူညီမျှမှုကို မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘက်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်တွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပေသည်။ မြို့နယ်အချို့တွင် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးရှိ တတ်ပါသည်။ ဥပမာ - သမဝါယမ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးသည် လည်းကောင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးသည် လည်းကောင်း တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ပါသည်။

ကော်မတီတွင် ရပ်မိရပ်ဖကိုယ်စားလှယ်များကို စက်မှု(ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ)မှ ကိုယ်စားလှယ်၊ ဝန်ဆောင်မှု(ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ)မှ ကိုယ်စားလှယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်စားပြုစေသည်။ မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး သည် ထိုရာထူးများအတွက် သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရန်တာဝန်ရှိသည်။ USDP အစိုးရ လက်ထက်ကတည်းက ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် မြို့မိမြို့ဖများကို စာရင်းအင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ ကျွမ်းကျင်နေ သည့်အတွက် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသလို ယခု NLD အစိုးရ

ဂရုပြုစရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်(၃၃၀)မှ မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတာဝန်အား ထမ်းဆောင်နေသည့် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ လွန်စွာ နည်းပါးလှပေသည်။

ပုံ (၁.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပုံ

လက်ထက်တွင်မှ အသစ်ပါဝင်လာ သည့် မြို့မိမြို့ဖများလည်းရှိ ပါသည်။ မြို့မိမြို့ဖများသည် ၎င်းတို့၏အလုပ်အကိုင်အလိုက် ကိုယ်စားပြုပါ သည်။

စီမံကိန်းဦးစီးဌာန၏ညွှန်ကြားချက်အရ မြို့နယ်စီမံကိန်းမှူးမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၄)ဦး (အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ တိုင်းဒေသ ကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အမှတ် ၁ နှင့် ၂) တို့ကို ကော်မတီ၏နာယကအဖြစ် ပါဝင်စေပါသည်။ အဖွဲ့ဝင် မဟုတ် သော်လည်း ပြည်သူ့က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသူများ ဖြစ် သည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ အကြံဉာဏ်များနှင့် ရွေးချယ်မှုအား ကော်မတီက အလေးအနက်ထားရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကော်မတီ က လည်းကောင်း၊ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကလည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကလည်းကောင်း ကော်မတီ၏ လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပြည်သူ့လူထု၏ ပါဝင်မှုဆိုသည်မှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဆီက တစ်ဆင့်ခံလာကြောင်း ရာနှုန်းပြည့် လက်ခံထားကြပါသည်။ ယင်းအချက်သည် ငါးနှစ် တစ်ကြိမ် ကျင်းပသော အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၏ တရားနည်း လမ်းကျမှုကို အဆိုပါ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ အားလုံးက ရာနှုန်းပြည့် လက်ခံယုံကြည်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ကောင်းမွန်သည်ဟု ယူဆနိုင် ပါသည်။

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီအား သမ္မတရုံးညွှန်ကြားချက် အရ ဖွဲ့စည်းထားပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်(၉)ချက်အပေါ်အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကော်မတီတွင် မူဘောင်များ၊ ဥပဒေများ သီးခြားမရှိချေ။ ထို့ အပြင် ကော်မတီများသည် သီးသန့်ရုံးခန်းမရှိဘဲ ခရိုင် စီမံကိန်း ရုံးတွင် ရုံးခန်းဖွင့်လှစ် အလုပ်လည်ပတ်ပါသည်။ ကော်မတီ အတွက်ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စက်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ထမ်းများ ချမှတ်ပေးခြင်း မရှိဘဲ မိခင်ဌာနနှင့် ရာထူး၏ ပင်ရင်းခံစားခွင့် များကိုသာ မှီတည်ရပါသည်။ ပြည်ထောင်စုမှ ချထားပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကော်မတီအတွက် သီးခြားစက်ပစ္စည်း များ ထားရှိခြင်း သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းများ ထပ်မံခန့်အပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါက ကော်မတီသည် ယခုထက်ပို၍ စွမ်းရည်ပြသနိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ကော်မတီက လည်းကောင်း၊ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကလည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ကလည်းကောင်း ကော်မတီ၏ လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပြည်သူ့လူထု၏ ပါဝင်မှု ဆိုသည်မှာ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဆီက တစ်ဆင့်ခံလာကြောင်း ရာနှုန်းပြည့် လက်ခံထားကြ ပါသည်။

(၁.၂) ကော်မတီလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး

မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီများသည် ၂၀၁၁-၂၀၁၅ ကာလများတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်သိပ်မရှိသကဲ့သို့ အစည်းအဝေးလည်း ပုံမှန် ကျင်းပခြင်းမရှိပေ။ ၂၀၁၅ နောက်ပိုင်းတွင် တစ်လလျှင် တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် နှစ်ကြိမ် ပုံမှန်အစည်းအဝေးရှိပြီး ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး၊ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များက ရွေးချယ်ထားသော မြို့မိမြို့ဖများ တက်ရောက်ကြပါသည်။ မြို့နယ်တော်တော်များများတွင် ကော်မတီသည် လစဉ် တွေ့ဆုံကာ လုပ်ငန်းများတိုးတက်မှု အခြေအနေနှင့် မြို့နယ်အလိုက် ဦးစားပေးကဏ္ဍများကို ဆွေးနွေးလျက်ရှိကြသည်။ အစည်းအဝေးကို တတ်နိုင်သရွေ့ လဆန်း ၁ ရက်နေ့မှ ၁၀ ရက်နေ့အတွင်း ကျင်းပစေလိုပါကြောင်း အထက်၏ သို့မဟုတ် လူကြီးများ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ထိုရက်အတွင်းကျင်းပလေ့ရှိသည်ဟု သိရပါသည်။

လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများအတွင်း တညီတညွတ်တည်း ဆွေးနွေးထားပြီးသော စီမံကိန်း အဆိုပြုချက် တစ်ခုခုအား လွှတ်တော်၌ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်ရှိသော် ကော်မတီနာယက လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များမှ အဆိုပါ စီမံကိန်းအောင်မြင်အောင် ကော်မတီကိုယ်စားပြု ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အားလပ်သောရက်ကို ဦးစားပေး၍ အစည်းအဝေးကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ ဦးစားပေးကျင်းပပါသော်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ပျက်ကွက်လေ့ရှိသည်ကို ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များမှ ညည်းညူကြပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်သည် ၎င်း၏လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ အလုပ်များအပြင် မြို့နယ်အများအပြားကို တာဝန်ယူရသည့်အတွက် ပျက်ကွက်တတ်သည်ဟု သိရပါသည်။ ဥပမာ - ရန်ကုန်တိုင်းတွင် မြို့နယ်(၇) မြို့နယ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်က ကိုယ်စားပြုရပါသည်။ အခြား မတက် ရောက်နိုင်သော ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဥက္ကဋ္ဌများသည် ကိုယ်စားစေလွှတ်ပြီး တက်ရောက်ကြစေပါသည်။

ပုံ (၁.၂) လမ်းမတော်မြို့နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ လုပ်ငန်း
ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပနေပုံ

မြို့မမြို့ဖများကိုလည်း ၎င်းတို့၏အလုပ်အကိုင်အလိုက် ကိုယ်စားပြုပါသည် (ဥပမာ - စက်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသော မြို့မမြို့ဖများကို စက်မှုလုပ်ငန်းကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကိုယ်စား ပြုစေပါသည်)။ ထူးခြားချက်မှာ တက္ကသိုလ်ရှိသည့် မြို့နယ်များ တွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဆင့် ပါမောက္ခချုပ်များသည် အဆိုပါကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်လာသည့်အခါ ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်သာရှိ၍ တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်များကို အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် ဖိတ်ရသည့် အခါ ၎င်းတို့၏ကိုယ်စားလှယ်များသာ လာရောက်လေ့ရှိသဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

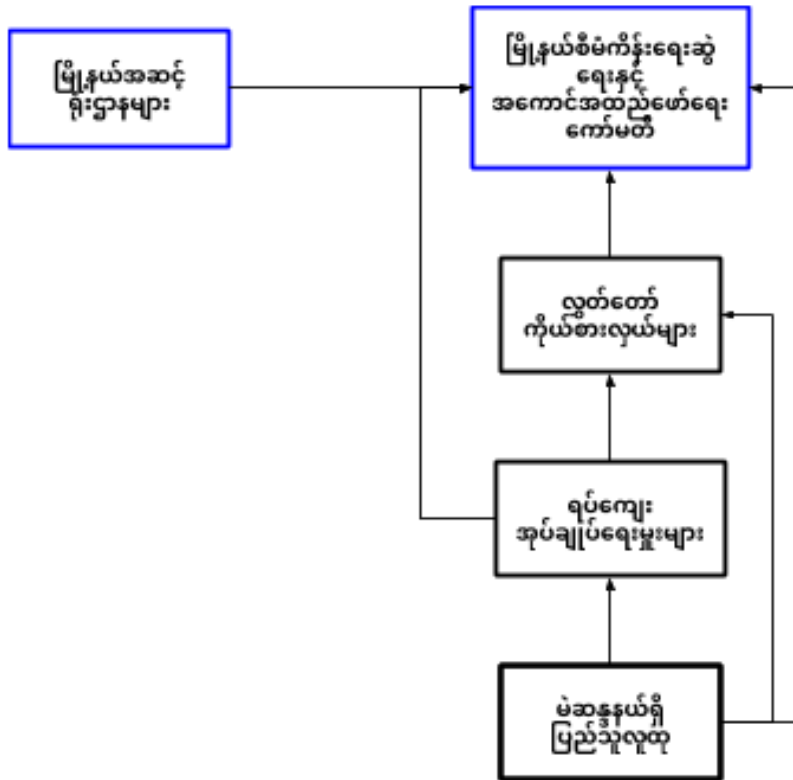
ထူးခြားချက်မှာ တက္ကသိုလ်ရှိ သည့် မြို့နယ်များတွင် ညွှန် ကြားရေးမှူးချုပ်အဆင့် ပါမောက္ခချုပ်များသည် အဆိုပါကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင် များဖြစ်လာသည့်အခါ ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌမှာ ဒုတိယညွှန် ကြားရေးမှူးအဆင့်သာရှိ၍ တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ်များ ကို အစည်းအဝေးတက်ရောက် ရန် ဖိတ်ရသည့်အခါ ၎င်း တို့၏ကိုယ်စားလှယ်များသာ လာရောက်လေ့ရှိသဖြင့် ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းသည် ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) ကော်မတီ စီမံကိန်းရေးဆွဲပုံ

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသည် စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များကို ရေးဆွဲ၍ ကဏ္ဍအလိုက် ဦးစားပေးအမှတ်စဉ် သတ်မှတ်ပြီး အထက်သို့ တင်ပြရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ရှိ ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်၊ ဆန္ဒများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ဦးစားပေးကဏ္ဍများ ရွေးချယ် သည့်ပုံစံမှာ မြို့နယ် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီပါ။ အချို့မြို့နယ်များတွင် ပြည်သူလူထုနှင့် တွေ့ဆုံပွဲများကို ကျေးရွာနှင့်ရပ်ကွက်အဆင့်မှ စကျင်းပ၍ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှ ဦးဆောင်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များလည်း ပါဝင်လေ့ ရှိ ကြသည်။ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် မြို့နယ်အများအပြားနှင့် ကဏ္ဍအများအပြား အတွက် အဆိုပြုလွှာများ၏ ထင်ရှားသော အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ် လွှတ်တော်အမတ်များ သည် အစိုးရဌာနများနှင့် တိုက်ရိုက်အဆက်အသွယ်ပြုနိုင်ခြင်း၊ ရပ်ရွာသို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာစဉ် အဆိုပြု ချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် အစိုးရမှ ကတိပြုအောင် လွှတ်တော်အတွင်း မေးခွန်းများမေးခြင်း၊ အဆို သို့မဟုတ် တိုင်ကြားချက်များ တင်သွင်းခြင်းများလည်း ပြုလေ့ရှိသည် (Batcheler, 2019)။ အလားတူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း၏ လာရောက်တင်ပြချက်များမှ လည်း အများပြည်သူလိုအပ်ချက်များကို ကြားသိရတတ်သည်။

သို့သော် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးအထိ ကျင်းပခဲ့သော ရပ်ကွက်အလိုက် လူထုတွေ့ဆုံပွဲများသည် လူဦးရေ ၂၀-၂၅ ခန့်သာ အများဆုံး တက်ရောက်ကြပြီး တချို့ရပ်ကွက်များတွင်မူ ၅-၆ ယောက်ခန့်သာ တက် ရောက်ကြပါသည်။ ဤအခြင်းအရာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား၏ နိုင်ငံတော်ဝန်ထမ်းများသည် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှု အရေးကြီးကြောင်း လက်ခံ ယုံကြည်ထား သော်လည်း စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ပြည်သူတို့၏ပါဝင်မှုမှာ လစ်ဟာချက် ရှိနေ ပါသည်။ စီမံကိန်း၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးရှင်များဖြစ်သော မြို့နယ်နေ ပြည်သူလူထု၏ အသံ၊ ပြည်သူ၏ လိုအပ်ချက်များ၊ ပြည်သူ၏ လိုအင်ဆန္ဒများကို ပြည်သူထံမှ တိုက်ရိုက်တောင်းခံနိုင်သော လမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် စနစ်စီစဉ်ထားမှုသည် အားနည်းပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင်မူ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြည်သူနှင့်အတူဆိုသည့် လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ မြို့နယ်အလိုက် ပြည်သူကို ဗဟို ပြု ဆောင်ရွက်မည့် အမေရိကန်မီဒယ် မြို့လူထုတွေ့ဆုံပွဲ (Town Hall Meeting)များကျင်းပရန် ညွှန်ကြား လာရာ ၎င်းတွေ့ဆုံပွဲများတွင် ပြည်သူနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ဆက်ဆံ၍ လူထုသဘောထားကို ရယူရန် ကြိုးပမ်းလာပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ လူထုနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် ကြိုးပမ်းမှုများအရ ကော်မတီ သည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပြည်သူကို ပို၍ဗဟိုပြုလာသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ သည် လည်း ဗျူရိုကရေစီယန္တရားအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်၏ အရေးပါမှုကို ကောင်းစွာ သိရှိလာ

ပုံ (၁.၃) စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များအား မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီတွင် ပုံဖော်ပုံ အဆင့်ဆင့်

နေပြီး ပြည်သူမှပေးသော အချက်အလက်များအား တန်ဖိုးထားလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

အများပြည်သူထံမှ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ရယူလာသော စီမံကိန်းများအပြင် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာရုံးများမှ တင်သွင်းသော စီမံကိန်းများလည်းရှိသည်။ မြို့နယ် စည်ပင် သာယာရေးကော်မတီမှ ၎င်းတို့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီးသော စီမံကိန်းများအား စည်ပင်သာယာရေး ဥက္ကဋ္ဌမှ တဆင့်လည်းကောင်း၊ အခြားသောဝန်ကြီးဌာနများကလည်း ၎င်းတို့သက်ဆိုင်ရာဌာန၏ လမ်းညွှန်ချက် နှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသော မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများကိုလည်းကောင်း အစည်းအဝေး တွင် အသီးသီး တင်ပြပါသည်။ မှတ်သားစရာမှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီများဆီသို့ တင်သွင်းသော စီမံကိန်းတော်တော်များ (၇၀ရာခိုင်နှုန်းကျော်)မှာ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ ရေးဆွဲတင်သွင်းသော စီမံကိန်းများ ဖြစ် ပါသည်။ မြို့နယ်အချို့တွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများသည် ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်း အဆိုပြုလွှာကို စီမံကိန်း ကော်မတီ၌ အချက်အလက် ဝေမျှသည့်ပုံစံနှင့် အတည်ပြုချက်အတွက်သာ တင်သွင်းကြသဖြင့် ကော်မတီမှာ အဆိုပြုလွှာများကို ပြန်လည် စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းအား အနည်းအကျဉ်းသာ လုပ်ဆောင် ပါသည်။ အချို့သော မြို့နယ်များတွင်မူ စီမံကိန်းကော်မတီသည် ဆွေးနွေးသုံးသပ်မှုများကို အထူးသဖြင့် ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရွေးချယ်သတ်မှတ်သည့် အချိန်တွင် ခြေခြေမြစ်မြစ် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

ဘတ်ဂျက် မူကြမ်းရေးဆွဲရသည့်ကာလ နီးကပ်လာသည့်အခါ ပိုမိုအားစိုက်ထုတ်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးများတွင် စီမံကိန်းအစီအစဉ်များကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပုံမှန်ဖော်ထုတ်ကြသည်။ စီမံကိန်းများ တင်ပြရသည့် ကာလရောက်သည့်အခါ ကော်မတီတွင်း အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၎င်းစီမံကိန်းများကို (က)အဆင့်၊ (ခ)အဆင့်နှင့် (ဂ)အဆင့် သတ်မှတ်လျက် ခရိုင်အဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသို့ ပို့ဆောင်ပါသည်။ (က)အဆင့် ဦးစားပေးအဆိုပြုလွှာများသည် အထက်အဆင့်မှ အတည်ပြုချက်ရရန် အခွင့်အလမ်းများသဖြင့် ၎င်းတို့ကို မြို့နယ်အတွက်လျာထားသည့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏနှင့် ကိုက်ညီအောင်တင်ပြပါသည်။ (ခ)အဆင့်နှင့် (ဂ)အဆင့် ဦးစားပေးများကိုမူ စီမံကိန်း များမလုပ်ဖြစ်သဖြင့် မြို့နယ်များ၏ ပိုငွေများဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံခြားချေးငွေများ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ RE (Revised Estimates) ဘတ်ဂျက်မှ ပိုငွေများ သို့မဟုတ် Revise and Surrender (RNS) ဖြင့်သော်လည်းကောင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းချက်ဖြင့်တင်ပြပါသည်။ ဦးစားပေးနိမ့်သော စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာများသည် ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းသည်ဟု ယူဆချက် ဖြင့် အဆိုပြုလွှာ အများအပြားကို ပထမဦးစားပေးတွင်သာ အဆင့်သတ်မှတ်ကြလေ့ရှိသည် (Batcheler, 2019)။

ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် အသုံးပြုသော တရားဝင်စံနှုန်းမရှိပဲ လိုအပ်ချက်နှင့် အရေးပါမှုကို ယေဘုယျ အခြေခံ၍ အဆင့်သတ်မှတ်ပါသည်။ အမြင်ဖြင့် ပူးပေါင်းဆွေးနွေးပြီး ရွေးချယ်ကြ ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဌာနတစ်ခု၏မူဝါဒနှင့် စံနှုန်းကို အခြားဌာနက မသိနိုင်သဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏ တင်ပြ ချက်အပေါ်မူတည်၍ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အခြားတက်ရောက် လာ သူများက ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ဌာနအချို့တွင် ဦးစားပေးများကို ကိုယ်ပိုင်စံနှုန်းများဖြင့် (ဥပမာ- နေ့စဉ် ပျ မ်းမျှယာဥ်သွားလာမှု အချက်အလက်ဖြင့် လမ်းများကို နှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းမျိုး၊ အခြေခံပညာ ကျောင်းများ ကို လက်ရှိတွင် အန္တရာယ်ရှိ /မရှိ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားဦးရေနှင့် ကျောင်း၏ပုံရိပ် စသည့် စံနှုန်း(၃)ခု ဖြင့်) ရွေးချယ်ကြပါသည်။ ဦးစားပေးရွေးချယ်ရာတွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်း သို့မဟုတ် မဲခွဲ ဆုံးဖြတ်လျှင် မဲပေး နိုင်သော အခွင့်အာဏာရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ တစ်ချိန်တည်း တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆွေးနွေးချက်များသည် ပြည်သူကို ကိုယ်စားပြုပါသဖြင့် ပိုမိုအလေး အနက်ထားရပါသည် ဆိုသည့် သဘောထားကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များနှင့် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌကပါ လက်ခံထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည် (Shotton et al., 2018)။

USDP အစိုးရသက်တမ်းတွင် နှစ် ၂၀ ရေရှည်အမျိုးသားဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၁-၂၀၃၀)ကို ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ၎င်းမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် နှစ်ဆင့်လုံးတွင် ရေးဆွဲရသည့် ၅နှစ်တာ ကာလတို့ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ၊ ၎င်းကာလတိုစီမံကိန်းများမှတစ်ဖန် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရများ၊ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်စီ အတွက် နှစ်စဉ် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြရပါသည် (Shotton et al., 2018)။ သို့ရာတွင် စီမံကိန်းဦးစီးဌာနမှ အရာရှိများက ထိုစီမံကိန်းများသည် ခေတ်နောက်ကျနေကြောင်း (လက်ရှိလိုအပ်ချက် များဖြင့် ကိုက်ညီမှုမ ရှိတော့ကြောင်း)၊ အထူးသဖြင့် အထက်မှအောက်ခြေသို့ ချဉ်းကပ်ပုံစံဖြင့် ပြင်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည့် အပြင် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍမှာ အနည်းငယ်သာရှိသည်ဟု

ဆိုပါသည် (Batcheler, 2018)။ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် ကော်မတီမှ ပါဝင်ရေးဆွဲနေသော ဒေသန္တရ စီမံကိန်းများတွင် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းသာရှိပြီး ကဏ္ဍအလိုက် စီမံကိန်းများတွင် နှစ်ရှည်၊ နှစ်လတ်နှင့် နှစ်တို စီမံကိန်းများ ပါရှိပါသည်။ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းဟုဆိုသော်လည်း မြို့နယ်အနေနှင့် ၂၀၂၀အထိ ၅နှစ်စာစီမံ ကိန်းသာရှိပါသည်။ ဌာနဆိုင်ရာများတွင်သာ ၁၀နှစ်၊ ၁၅နှစ်၊ အနှစ်၂၀ နှင့် ၃၀ စာ စီမံကိန်းများ ရှိနိုင် ပါသည်။

ယခု သုတေသနပြု လေ့လာထားသောမြို့နယ်များတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်းပါ မရှိ သဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်သာ စီမံကိန်းရေးဆွဲလေ့ရှိသည်။ လမ်း၊ ရေမြောင်း၊ မြေထိန်း နံရံ၊ နောက်ဖေးလမ်းကြားမှ ရေပိုက်များလဲခြင်း၊ ရေသန့်ရေးတွင်းတူးခြင်း၊ ကျောင်းနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများပြုပြင်ခြင်းနှင့် အသစ်ဆောက်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ဒေသန္တရ၊ လျှပ်စစ်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာများကို အများဆုံး ရေးဆွဲတင်ပြလေ့ရှိသည်။ ၎င်းအနက် အောင်မြင် လေ့ရှိသောစီမံကိန်းများမှာ လမ်း၊ တံတား၊ ရေမြောင်း၊ လျှပ်စစ်၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး တို့ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ထုတ်ပြန်ထားသည့် အချက် ၁၂ ချက်ပါ စီးပွားရေးမူဝါဒနှင့်အညီ NLD အစိုးရခေါင်းဆောင်သော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းကို ဦးစားပေးသည့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နေ ကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည် (Batcheler, 2018)။

သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ တင်လာသည့်စီမံကိန်းများနှင့် ပြည်သူ့လူထုမှ တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် တစ်ဆင့် တင်လာ သည့်စီမံကိန်းများ ထပ်နေသည့်အခါ အစည်းအဝေး၌ ဖျက်ချလေ့ရှိသည်။ အကယ်၍ တင်ပြထားသော စီမံကိန်းနှင့် အစိုးရကချပေးသော စီမံကိန်းတို့ လွဲနေလျှင် ခေါင်းစဉ်ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ကော်မတီအဖွဲ့ အနေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သီးခြားအနေနှင့် သော်လည်းကောင်း ထပ်မံတောင်းဆိုခြင်းမျိုး လုပ်နိုင်ပါသည်။ လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များ၏ တွေ့ရှိချက် အရ ခေါင်းစဉ် ပြောင်းခြင်းဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုက အတည်ပြုပြီးသော ဘတ်ဂျက်ပမာဏအောက်တွင် တင်လိုက် သည့်စီမံကိန်းနှင့် ကျလာသည့်စီမံကိန်းများ ပမာဏတူနေလျှင် ကျလာသည့်စီမံကိန်းခေါင်းစဉ်ကို တင် လိုက်သည့်စီမံကိန်းနှင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ - သိန်းတစ်ထောင် ကုန်ကျမည့် စီမံကိန်းကို အခြား သိန်းတစ်ထောင် ကုန်ကျမည့် စီမံကိန်းနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သိန်း ၁၀၀ ကုန်ကျမည့် စီမံကိန်း (၁၀)ခုနှင့်သော်လည်းကောင်း လဲနိုင်ပါသည်။ ဤသည်ကို ပြည်သူ့ငွေစာရင်းဌာန၊ စီမံဘဏ္ဍာ စသည်တို့ က ပြုလုပ်ပေးပါသည်။

(၁.၄) စီမံကိန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုပုံ

စီမံကိန်းများ တင်ပြရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်ကိုပါ အစအဆုံး တွက်ချက်ပြီး စီမံကိန်းတစ်ရပ်၏ အချင်းအရာ အပြည့်အစုံဖြင့် တင်ပြရပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ်များကို ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများအတွက် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က တွက်ချက်ပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနများအလိုက် တင်ပြသည့် စီမံကိန်းများ ကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက တွက်ချက်တင်ပြပါသည်။ ၂၀၁၆ မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ ပြည်ထောင်စု အဆင့်မှနေ၍ ပြည်နယ်များ/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လွှဲအပ်မည့် ထောက်ပံ့ငွေ ပမာဏကို လုပ်ငန်းစဉ် အစောပိုင်းတွင် စတင်အသိပေးလာခဲ့သည်။ ယခင်ကမူ အထက်မှ ဘတ်ဂျက် ကန့်သတ်ပေးထား သည့်အတွက် ဦးစားပေး မဟုတ်သော ဘတ်ဂျက်လျှောက်လွှာများကို ပြည်ထောင်စု အဆင့်သို့ တင်သွင်း ကြသည်။ ယခုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် လက်တွေ့နှင့် ပိုမိုနီးစပ်သည့် စီမံကိန်း ခန့်မှန်းချက်များကို စော စီးစွာ ပြုလုပ်လာနိုင်ကြသည် (Batcheler, 2018)။ ယခုပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကွဲပြားသော အမြင်(၂)ခုကို လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။

ပထမဖြေဆိုချက်မှာ နိုင်ငံတော်အဆင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီက ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းလျာထားချက်ကို အရိပ်အမြွက်ပေး ပါသည်ဟု သိရပြီး ဒုတိယဖြေဆိုချက်မှာမူ ထိုကဲ့သို့ အရိပ်အမြွက်မျိုး မကြားဖူးဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဒုတိယအဖြေသည် ပိုများများတောင်းနိုင်သည့် မြို့နယ်များက ဘတ်ဂျက်ပိုရသည့် အခြေအနေ ကို ဖန်တီးပေးနေပါသည်။ ဌာနများ အနေဖြင့် လာမည့်နှစ် အတွက် ရရှိမည့် ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းခြေကို မသိရှိရခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းရလဒ်အနေနှင့် အမှန်တကယ် ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်သည့် အဆိုပြုလွှာ အရေအတွက်ကို တင်ပြခြင်းမှာ ရှားရှားပါးပါး ဖြစ်စေပြီး အဆိုတင် သွင်းလာသည့် စီမံကိန်းများ အားလုံးနီးပါးကို အထက်အဆင့်သို့ တင်ပြခြင်းမျိုး ဖြစ်တတ်ပါသည် (Batcheler, 2019)။ ထိုစီမံကိန်း များစွာထဲမှ အနည်းငယ်သာ ပြန်ကျသည့်အခါ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များနှင့် ကော်မတီအဖွဲ့တို့အကြား အငြင်းပွားမှုများ ရှိတတ်ပြီး ပြည်သူများအနေဖြင့်လည်း စီမံကိန်း ကော်မတီနှင့် အောက်ခြေမှအထက် စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့်ဖြစ်စဉ်များအပေါ်တွင် ယုံကြည်မှု လျော့နည်းစေ နိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ကော်မတီ တည်ရှိမှုနှင့် ကော်မတီအစည်းအဝေးများသည် ဟန်ပြသာသာ သဘောမျိုးဖြစ်စေပါသည်။ ဘဏ္ဍာငွေ လျာထားသတ်မှတ်ချက်ကို မသိရှိသောကြောင့် ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း နည်းပါးပြီး မြို့နယ်အရာရှိအများစု က စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ များများတင်ပါက ရန်ပုံငွေ များများ ရရှိသည်ဟု ၎င်းတို့၏အမြင်အား ပြောကြားခဲ့ ကြသည် (Batcheler, 2019)။

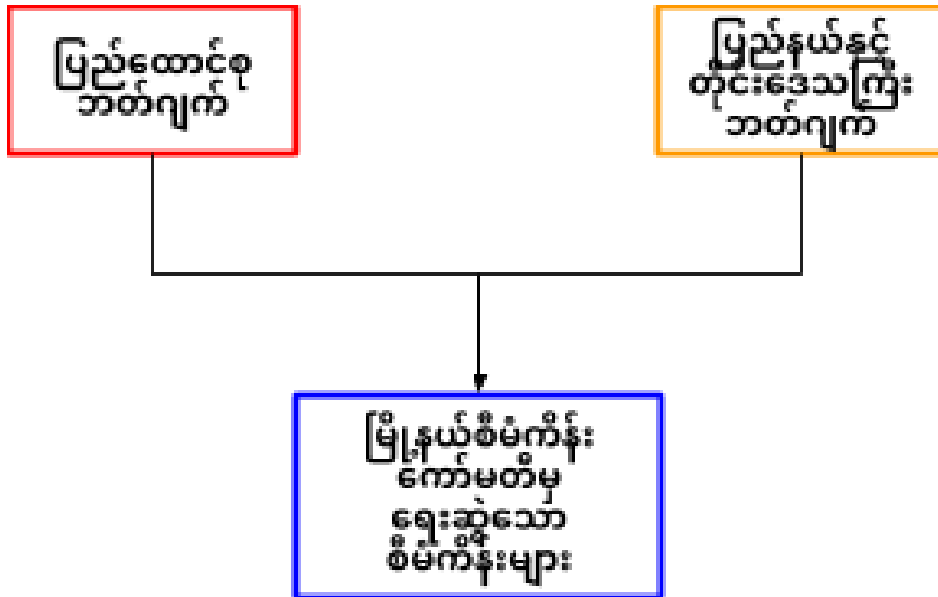
နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနမှ ဌာနဆိုင်ရာ များနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ လာမည့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် စီမံကိန်းနှင့်

ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ရန် ညွှန်ကြားချက်နှင့် နိဒါန်းပျိုးသည် (Batcheler, 2019)။ ထို့နောက် မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်ရုံးများအား ယခုနှစ်အတွက် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရန် အကြောင်းမကြားမီ ယခင်နှစ် စီမံကိန်းပြီးစီးမှုနှင့် တိုးတက်မှုကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနများမှ စိစစ်ပါသည် (Batcheler, 2018)။ ဌာနဆိုင်ရာတစ်ခုချင်းစီကမူ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားချက် မထုတ်ပြန်မီကတည်းက နောင်လာမည့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် သာမန်နှင့် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်များကို စီစဉ်ရေးဆွဲရန် ညွှန်ကြားချက်များ ရရှိပြီးဖြစ်ပါသည် (Batcheler, 2019)။ အောက်ခြေမှအထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်သည် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်အောက်ရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ (ဥပမာ-လမ်းများ၊ တံတားများ၊ ကျောင်းအသစ်များ၊ ကျန်းမာရေးဌာနများနှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းကဲ့သို့ ဒေသတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံများ အတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်း) နှင့်သာ ကြီးမားစွာ ဆက်စပ်လျက် ရှိနေသည်။ သာမန်ဘတ်ဂျက်ဖြစ်သော ဝန်ထမ်းလစာ နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု ကုန်ကျစရိတ်များကို လက်ရှိ ဝန်ထမ်းဆိုင်ရာ အစီအမံ၊ ဝန်ကြီးဌာန၏ မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ ယခင်က ကုန်ကျခဲ့ဖူးသော သမိုင်းကြောင်းအရသာ ဆုံးဖြတ်နေသည်ဟု မှတ်သားရပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဘဏ္ဍာနှစ်ကို ဧပြီလ-မတ်လ မှ အောက်တိုဘာလ-စက်တင်ဘာလသို့ ပြောင်းရွှေ့ ခဲ့ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ပြောင်းရရွှေ့ရခြင်းမှာ ပွင့်လင်းရာသီ (နိုဝင်ဘာ မှ မေ) အတွင်း တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းများအား ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ် မစတင်မီ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့အတွင်း ကြားကာလကို ခြောက်လဘတ်ဂျက်ဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် အပြောင်းအလဲနှင့် ပတ်သက်ပြီး တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များအရ အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူအများစုတွင် မတူထူးခြားသော အမြင်မျိုး မတွေ့ရပါ။ သို့သော် ထူးခြားသော ဖြေဆိုချက် နှစ်ခုကို ဖော်ပြလိုပါသည်။

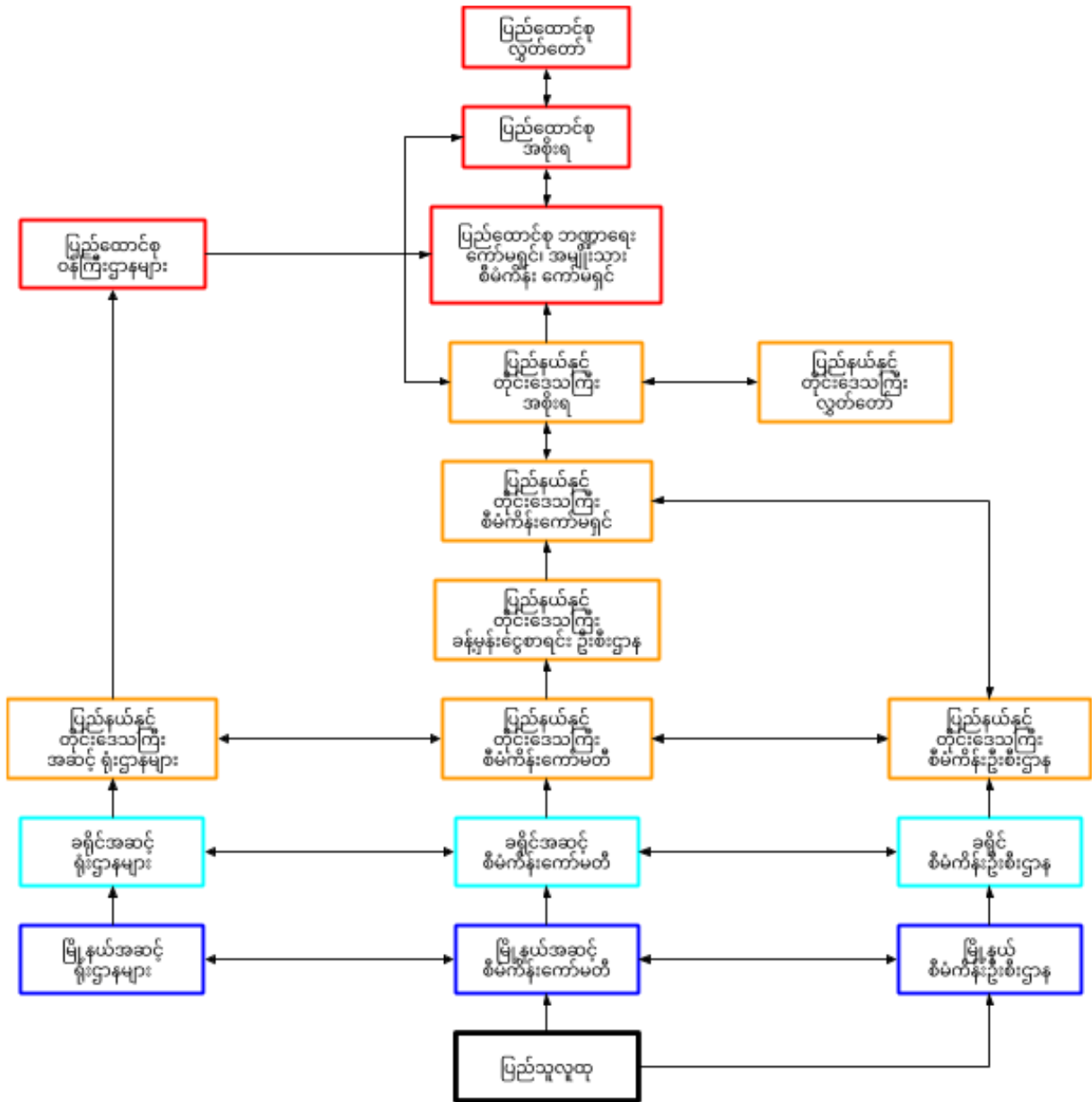
ပထမတစ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယခင်ဘဏ္ဍာရေးနှစ် သတ်မှတ်ချက်သည် ကိုလိုနီခေတ် ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးရာသီနှင့် ချိန်ညှိပြီး ဗြိတိသျှအစိုးရက သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးရာသီချိန်ဇယားနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်း ဖြေဆိုချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယတစ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တစ်ခုတွင် နောက်ဆုံးသုံးလ၌ ဘဏ္ဍာငွေများ စုပြုံအသုံးပြုလေ့ ရှိပါသည်။ များသောအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ စက်ယန္တရားများ ငှားယူအသုံးပြုရမှုကြောင့် အလွန်အမင်း နောက်ကျစွာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၏ နောက်ဆုံးသုံးလကို အလျင်စလို အကောင်အထည်ဖော်ရလေ့ ရှိပါသည်။ ယခုပြောင်းလဲလိုက်သော ဘဏ္ဍာရေးနှစ်သစ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၏ နောက်ဆုံးလေးလပတ်မှာ မိုးတွင်းကာလ ဖြစ်နေသည့်အတွက် အပြင်ထွက်၍ လုပ်ရသော အလုပ်အား မိုးတွင်းတွင် အကောင်အထည်ဖော်နေကြရပြီး ခြောက်သွေ့သော ပွင့်လင်းရာသီတွင် ရုံးတွင်း၌ တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း၊ တင်ဒါစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အစရှိသော အလုပ်များကို အကောင်အထည်ဖော်နေသဖြင့် အချိန်ကာလနှင့် အလုပ်အမျိုးအစားသည် ဖီလာဆန်ကျင်နေကြောင်း ဖြေဆိုပါသည်။

ပုံ (၁.၄.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်း ကော်မတီမှ ရေးဆွဲသော စီမံကိန်းများ၏ နှစ်စဉ် တရားဝင် စီမံကိန်းရငွေပုံစံများ

စီမံကိန်းရငွေအား ရှင်းလင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်မှ ကျခံသုံးစွဲမည့် စီမံကိန်းများနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်မှ ကျခံသုံးစွဲမည့် စီမံကိန်းများ ဟူ၍ နှစ်စဉ် ရငွေပုံစံ နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ထိုသို့ ခွဲခြားမှုမှာ ၂၀၀၈ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၉၆၊ ပုဒ်မ ၁၈၈၊ ၎င်းတို့၏ နောက်ဆက်တွဲ ဇယားများဖြစ်သည့် ဇယား(၁)၊ ဇယား(၂) တို့နှင့်အညီ ဖြစ်ပါသည်။ ဇယား(၂)နှင့် ဆိုင်သည့်ကိစ္စများအား တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ပါသည်။ ကော်မတီက ရေးဆွဲသည့် စီမံကိန်းအများစုကို အကြိမ်ရေအားဖြင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်မှ ကျခံသည်မှာ ပုံများပြီး၊ ပမာဏအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်မှ ကျခံသည်မှာပိုများပါသည်။ သတိပြုစရာမှာ ထိုဘတ်ဂျက် နှစ်မျိုးလုံးသည် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် မသက်ဆိုင်ပါ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဆိုသည်မှာ မြို့နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့များအား ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးထားသည့် မော်ဒယ်ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည် (ယင်းရန်ပုံငွေအကြောင်းကို အခန်း (၁.၆)တွင် အသေးစိတ်လေ့လာနိုင်ပါသည်)။

ပုံ (၁.၄.၂) အောက်မှအထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်

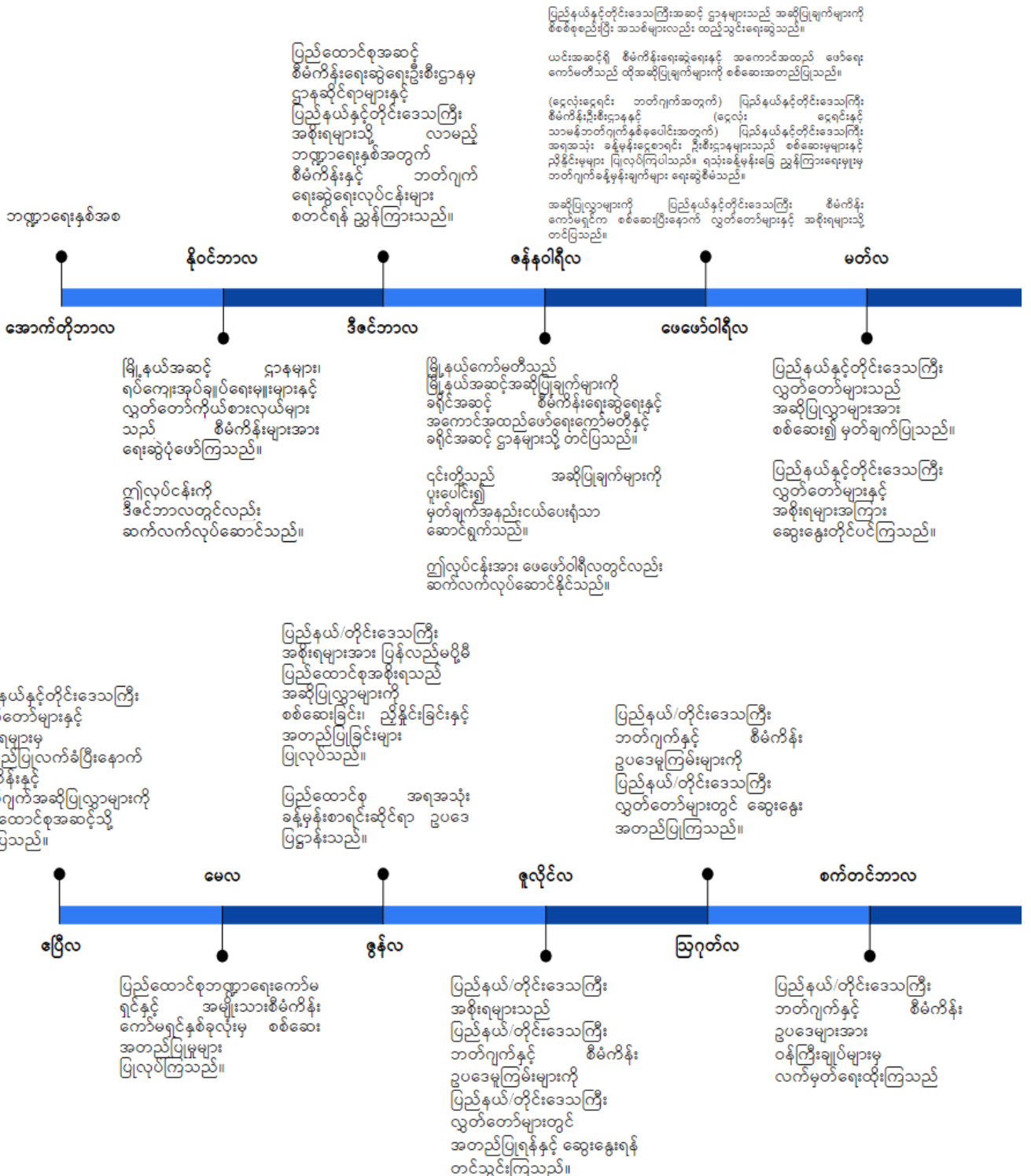
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အတွက် လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပြည်ထောင်စု စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အတွက် လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တို့၏ ရှေ့ပိုင်း အဆင့်များမှာ များစွာတူညီကြသည်။ ပထမဦးစွာ မြို့နယ်ကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့်မှ အဆိုပြုချက် များကို ခရိုင်အဆင့်ဌာနများသို့ တင်ပြရသည်။ ထိုအဆိုပြုချက်များကို ခရိုင်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီနှင့် ခရိုင်ရုံးများ ပူးပေါင်းကာ မှတ်ချက်အနည်းငယ်ပေးရုံသာ ဆောင်ရွက် သည်။ ခရိုင်အဆင့်တွင် အဆိုပြုချက်အသစ်များ ထည့်သွင်းခြင်း နည်းပါးပါသည်။ ထို့နောက်

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဌာနများသည် အောက်ခြေမှ တင်ပြလာသည့် အဆိုပြုချက်များကို စိစစ်စုစည်းပြီး အဆိုပြုချက် အသစ်များလည်း ထည့်သွင်းရေးဆွဲပါသည်။ ယင်းအဆင့်မှစပြီး ပြည်ထောင်စု အဆင့်နှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ဟူ၍ နှစ်ခုကွဲသွားပြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို သီးခြား ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ကြပါသည် (Batcheler, 2018)။

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရန်ပုံငွေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းများအတွက် အဆိုပြုလွှာကို (ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်အတွက်) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဦးစီးဌာနနှင့် (ငွေလုံး ငွေရင်းနှင့် သာမန်ဘတ်ဂျက်နှစ်ခုပေါင်းအတွက်) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံး ခန့်မှန်းငွေစာရင်း ဦးစီးဌာန များသို့ ၎င်းတို့၏စစ်ဆေးမှုများနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများအတွက် တင်သွင်းကြပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသ ကြီး စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီး ဦးဆောင်သော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသည် ထို စီမံကိန်း အဆိုပြုချက်များကို အရအသုံး ခန့်မှန်းငွေစာရင်း ဦးစီးဌာနသို့ မတင်သွင်းမီ စစ်ဆေးအတည်ပြုချက်များ ပြုလုပ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် နှစ်စဉ် အခွန်တော်များ (ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေနှင့် လွှဲပြောင်း ငွေ)နှင့် အသုံးစရိတ်များ (သာမန်နှင့် ငွေလုံးငွေရင်း) အပါအဝင် ဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်းချက်များ ရေးဆွဲ ရာတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ယေဘုယျ အစိုးရ မူဝါဒပိုင်း ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များနှင့် ကိုက်ညီရန် စီမံခန့်ခွဲရပါသည်။ ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းချက်ကို အချောသတ် အတည်ပြုပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နှစ်စဉ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် ကိုက် ညီမှုရှိရမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်း ကော်မရှင်က ဦးစွာ စစ်ဆေးပြီးနောက် ဘတ်ဂျက်များကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များနှင့် အစိုးရများမှ စစ်ဆေးပြီး ပြင်ဆင်စရာရှိသည်များကို ပြင်ဆင်ပါသည် (Batcheler, 2018)။

ဘတ်ဂျက်များ စစ်ဆေးပုံနှင့် မှတ်ချက်ပေးပုံတို့မှာ လွှတ်တော်တစ်ခုချင်းစီ အလိုက် ကွာခြားသည်။ အချို့ သော ပြည်နယ်များ/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ သို့မဟုတ် ဒေသန္တရစီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာစိစစ်ရေးကော်မတီမှ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို ဦးဆောင်ပြီး ဒိုင်ခံဆောင်ရွက် သည်။ အချို့သော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများတွင်မူ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီသည် ညှိနှိုင်းရေး လုပ်ငန်းမျှသာ ဆောင်ရွက်ပြီး လွှတ်တော်အမတ်များ အားလုံးကသာ ကိုယ်စားပြုမြို့နယ် တစ်ခုချင်းစီ အလိုက် ဘတ်ဂျက်နှင့် လျှောက်လွှာ များ စစ်ဆေးသည့်လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်သည်။ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး အစိုးရများနှင့် လွှတ်တော်များမှ ဘတ်ဂျက်ကို လက်ခံအတည်ပြုလိုက်သည်နှင့် ၎င်းအား ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်နှင့် အမျိုးသား စီမံကိန်းကော်မရှင်နှစ်ခုလုံးမှ စစ်ဆေး အတည်ပြုမှု များ ပြုလုပ်ကြသည်။ ပြည်ထောင်စု အရအသုံး ခန့်မှန်း စာရင်းဆိုင်ရာဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးသည်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများမှနေ၍ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းဥပဒေမူ ကြမ်းများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များတွင် အတည်ပြုရန်နှင့် ဆွေးနွေးရန် တင်သွင်းပြီး နောက် ဥပဒေများကို ဝန်ကြီးချုပ်များမှ လက်မှတ်ရေးထိုး ကြသည် (Batcheler, 2018)။

ပုံ (၁.၄.၃) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်မှ ကျခံမည့် စီမံကိန်းများအတွက် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေး ပြက္ခဒိန်

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးဌာနများမှ စိစစ်ပြီးသည်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ကျခံမည့် စီမံကိန်းများအတွက် အဆိုပြုလွှာများကို ယင်း ဦးစီးဌာနတစ်ခုချင်းစီသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများကို ကျော်ကာ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ သို့သာ တိုက်ရိုက် တင်သွင်းကြတော့သည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ တင်သွင်းခြင်းမပြုသေးမီတွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးအဖွဲ့မှ မှတ်ချက်များနှင့် ဆွေးနွေးအကြံပေးချက်များ ရယူရန် လျှောက်လွှာအား ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကြားတွင် မျှဝေပေးပါသည်။ ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးများက ဘတ်ဂျက်များ စစ်ဆေးပေးရန်နှင့် အကြံပြုချက်၊ ပြင်ဆင်ချက်များ ပြုလုပ်ရန်အခွင့်အရေးများ ရှာဖွေလေ့ရှိကြသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးဌာနများမှ တင်သွင်းလာသည့် လျှောက်လွှာများကို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီသည် ကိုယ်ပိုင် ကျင့်ထုံးသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စစ်ဆေးပြီး နဂိုအဆိုပြုထားသည့် စာရင်းမှ အမြောက်အမြားကို လျှော့ချပြီးသား အဆုံးသတ်အတည်ပြုချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးသည်။ ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကို တင်သွင်းခြင်းမပြုမီ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် လျှောက်လွှာများကို ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်နှင့် အမျိုးသားစီမံကိန်း ကော်မရှင်များမှ အတည်ပြုနိုင်ရန် ပေးပို့သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရများနှင့် တစ်စုံတစ်ရာ တိုင်ပင်ခြင်း ရှိပုံမပေါ်ဘဲ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဦးစီးဌာနများ၏ ပြောကြားချက်အရ ၎င်းတို့ကို အဆုံးသတ် အတည်ပြုချက်များသာ အကြောင်းကြားလာသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော်လည်း ဝန်ကြီးချုပ်များသည် ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်နှင့် အမျိုးသားစီမံကိန်း ကော်မရှင်များတွင် အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည့် အားလျော်စွာ တင်သွင်းလာသည့် လျှောက်လွှာများကို မှတ်ချက်ပေးပိုင်ခွင့် ရှိကြသည် (Batcheler, 2018)။

သို့သော်ဇယားနှစ်ခုတွင်ဖော်ပြထားသောအသုံးစရိတ်များသည် မရေမရာဖြစ်နေပြီး မပြည့်စုံပါ (Roger et al., 2016)။ အချို့သောကဏ္ဍများတွင် တာဝန်ခွဲဝေဆောင်ရွက်မှုမှာ ရှင်းလင်းတိကျမှု ရှိသည်။ ဥပမာ - စည်ပင်သာယာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့ပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး အသုံးစရိတ်များကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရက ထောက်ပံ့ပါသည်။ အခြားသောကဏ္ဍများ၌မူ အသုံးစရိတ် တာဝန်များကို ဝန်ကြီးဌာန လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရသော်လည်း၊ ထုံးစံအရသော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ပေးသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ နှစ်ရပ်လုံး၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်များရှိသည့် ကဏ္ဍများ၌မူ စီမံကိန်းကြီးများကို ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်အတွက် ချန်လှပ်ထားလေ့ရှိသည် (Valley et al., 2018)။

(၁.၅) စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအား ကွင်းဆင်း လေ့လာခြင်း

ကော်မတီများသည် ၃လတစ်ကြိမ် လုပ်ငန်းပြီးစီးမှုရာခိုင်နှုန်းနှင့် ဓာတ်ပုံများကို အဆင့်ဆင့် တင်ပြရပြီး ကော်မတီမှတ်တမ်းတွင် လည်း တစ်လတစ်ကြိမ် မှတ်တမ်းတင်ထားရပါသည်။ နှစ်ကုန်တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ပြီးစီးမှု အတိုင်းအတာကို ကွင်းဆင်းလေ့လာပြီး မပြီးစီးသေးသော စီမံကိန်းများအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများကို တိုက်တွန်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း သည်လည်း အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ထိရောက်စေပါသည်။ တစ်ချို့သော မြို့နယ်ကော်မတီများတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသာမက ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာများကပါ စီမံကိန်းအကောင် အထည်ဖော်မှုအား ကွင်းဆင်းကြည့်ကြပြီး စာရင်းစစ်ကလည်း ထပ်မံစစ်ဆေးပါသည်။ အချို့ မြို့နယ် ကော်မတီများကမူ တိုးတက်မှုရှိမရှိနှင့် အချိန်ကိုက် ပြီးမပြီး စသည်တို့ကသာ အဓိကစစ်ဆေးပြီး အရည်အသွေးနှင့် ကျန်လိုအပ်သည်များကို မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာများအသင်းအား တတိယအသင်းအဖွဲ့အနေဖြင့် ပေးအပ်၍ စစ်ဆေးစေပါသည်။

စီမံကိန်းတစ်ခုချင်းစီ၏ လုပ်ငန်းပြီးစီးမှု၊ အောင်မြင်မှုအပြင် အရေးတကြီး သတိပြုစရာ ဖြေဆိုချက် တစ်ခုကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ၎င်းမှာ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ၏ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများသည် မြို့နယ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အဆက်အစပ် နည်းပါးပါသည်။ ဥပမာ - မြို့နယ်များကြား ဖြတ်သန်း၊ စီးဆင်းနေသည့် လမ်းများ၊ မြောင်းများကိုပင် မြို့နယ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ညှိနှိုင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ပူးပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုး မရှိပါ။ ဤသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်တွင် ၎င်းကိုယ်စားပြုသည့် တိုင်းဒေသကြီးအား

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ၏ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများသည် မြို့နယ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အဆက်အစပ် နည်းပါးပါသည်။

မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်စေချင် သည် ဆိုသည့် ရည်မှန်းချက်နှင့် ဗျူဟာ သို့မဟုတ် မဟာဗျူဟာ မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ အင်တာဗျူး ဖြေဆိုသူမှတစ်ဦးမှ ထောက်ပြပါသည်။

တစ်ဖက်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များက ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို NLD၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာစာတမ်းနှင့် အချက် ၁၂ချက်ပါ စီးပွားရေး မူဝါဒတွင် ချမှတ်ထားသည့်အတိုင်း ပုံဖော်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု အမြဲလိုလို ပြောကြားလေ့ရှိသည့်အပြင် ဦးစားပေး ကဏ္ဍကို ဖော်ဆောင်ရန် ဌာနများကို ညွှန်ကြားထားပါသည် (Batcheler, 2018)။

(၁.၆) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်မြေ ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ (သို့မဟုတ်) ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ရန်ပုံငွေ သိန်း(၁၀၀၀)

မဲဆန္ဒနယ် ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ (CDF) သည် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်မှ သတ်မှတ်ထားသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ မဲဆန္ဒနယ်များသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည့် အစိုးရမှ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေချသော ယန္တရားတစ်ခုဖြစ်သည် (International Budget Partnership, 2010; Keefer & Khemani 2009; Mshana, 2009)။ ယင်းရန်ပုံငွေအမျိုးအစားသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေများကို ဗဟိုမှ ဒေသန္တရ အစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းသော နည်းလမ်းတစ်ခုသာမက၊ အမျိုးမျိုးသော နိုင်ငံရေးဇာတ်ဆောင်များ နှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား အာဏာဆန်းစစ်ရန်၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောရလျှင် ဖွဲ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ဒီမိုကရေစီ၏သဘောသဘာဝကို ဆန်းစစ်ရန် တမူထူးခြားသော ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည် (Tsubura, 2013)။ ၎င်းသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးတွင် ရရှိသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများကို ဆင်းရဲသားများအား ပြန်လည်ခွဲဝေမှု (Redistributive Game) အတွက် ဗျူဟာမြောက် ကိရိယာတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ လွှတ်တော်အမတ်များသည် ၎င်းတို့၏မဲဆန္ဒနယ်မြေများ၏ ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဖြည့်ဆည်းရန်၊ ကိုယ်ပိုင်မဲများ (personal vote) များရရှိရန်နှင့် ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံရသည့် အခွင့်အလမ်းများကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အဆိုပါ ရန်ပုံငွေကို အသုံးပြုကြသည် (Baskin, 2010; Cain, Ferejohn & Fiorina, 1987; Cox & McCubbins, 1986)။ ၎င်းရန်ပုံငွေအလေ့အထသည် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် အဓိကအားဖြင့် အာရှတိုက်နှင့် အာဖရိက တိုက်ရှိ ဖွဲ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသို့ ပျံ့နှံ့လာခဲ့သည် (Tsubura, 2013)။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် သီလမဲ့သော၊ အဆီတင်းဝင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးကြောင့် ဒေသ ဖွဲ့ဖြိုးရေး အတွက် အစိုးရ၏ဘတ်ဂျက် ခွဲဝေမှုမညီမျှခြင်းကို ဖြေရှင်းရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အာဏာရှင် ဖာဒီနန်မားကိုစံ

ပြုလဲပြီးနောက် သမ္မတ ကိုရာဇွန် အာကီနို၏ ရာထူးအပ်နှင်းပွဲနှင့်အတူ CDF ကို နိဒါန်းပျိုးခဲ့ သည် (Nogralles & Lagman, 2008; Kasuya, 2009)။ အစပိုင်းတွင် ရန်ပုံငွေများကို တိုင်းပြည်၏ ပထဝီနယ်နိမိတ် ဆိုင်ရာ အပိုင်းအခြား(၃)ခုအနက်မှ မင်ဒါနာအိုနှင့် ဗစွေးယက်စ် (၂)ခုတွင်သာ မင်ဒါနာအို ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေနှင့် ဗစွေးယက်စ် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဟူ၍ စတင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး သို့ တိုးချဲ့လွှမ်းခြုံလျက် တစ်နိုင်ငံလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရန်ပုံငွေ (Countrywide Development Fund) အဖြစ် အမည်ပြောင်းခဲ့သည် (Kasuya, 2009)။ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအကြာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၎င်းကို ဦးစားပေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေးရန်ပုံငွေ (Priority Development Assistance Fund)အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး ရန်ပုံငွေပမာဏမှာလည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် မြင့်တက်လာခဲ့သည် (Nogralles & Lagman, 2008)။ ၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၎င်းရန်ပုံငွေ၏ စုစုပေါင်း ဘတ်ဂျက်သည် ပီဆို ၂၄.၉ ဘီလီယံရှိပြီး ၎င်းသည် အစိုးရအသုံးစရိတ်အစုစု၏ ၁.၈% ရှိသည် (International Monetary Fund, 2012b)။ CDFအား တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်မှ ခွဲဝေချထားပေးမှုများ သည် ခရိုင်အားလုံး တွင် ညီတူညီမျှဖြစ်လာခဲ့သည် (Nogralles & Lagman, 2008)။

၁၉၈၁ခုနှစ်၌ ပြည်သူ့ရန်ပုံငွေများကို ၎င်းရွေးချယ်ထားသော ဥပဒေပြုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များ အား ခွဲဝေပေးခြင်းဖြင့် CDF ကို ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင် သမ္မတ မိုဟာမက်ဇီယာလ်ဟတ်မှ အစပြုခဲ့သည် (Islamic Republic of Pakistan, n.d.; Tahir, 2012; Wasti, 2009)။ ထို့နောက် ၁၉၈၅ ခုနှစ် အမျိုးသားနှင့် စီရင်စုလွှတ်တော်များအတွက် ရွေးကောက်ပွဲများအပြီး ဝန်ကြီးချုပ် မိုဟာမက်ခင်ဂျိုဂျီမှ စတင်ခဲ့သည့် Five-point Programme၏ အောက်တွင် CDFကို တပ်မတော်အုပ်ချုပ်ရေး၏ အရပ်သားအသွင်ပြောင်းမှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် တရားဝင်စတင်ခဲ့သည်။ Five-point Programme အရ ၎င်းတို့၏ မဲဆန္ဒနယ်များ တွင် အသေးစားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဝန်ကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးချင်းစီအား ရူပီး ၅ သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၄,၀၀၀ ခန့်) နှင့် စီရင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးချင်းစီအား ရူပီး ၂.၅ သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၇,၀၀၀ ခန့်) ခွဲဝေခဲ့ပါသည်။ ထို ရန်ပုံငွေများသည် ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မဲဆန္ဒရှင်များအကြား အဆက်အစပ်ကို ပိုမိုခိုင်မာ စေရန်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၈၅ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲများသည် နိုင်ငံရေး ပါတီများ မပါဝင်သလို အဓိကအတိုက်အခံပါတီများ၏ ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့မှ သပိတ်မှောက်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံရေးသမားများအား တိုင်းပြည်မှ ယုံကြည်မှုနည်းပါးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည် (International Budget Partnership, 2010; Rizvi, 1986)။ ယခုအချိန်အထိ CDFသည် အမျိုးမျိုးသော အာဏာရပါတီများ လက်ထက်တွင် အမည်အမျိုးမျိုး ဖြင့် နိုင်ငံအတွင်း တည်ရှိနေပါသည် (Malik, 2015; Qureshi, 2001)။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်မူ ၎င်းတို့၏မဲဆန္ဒနယ်များရှိ အသေးစားစီမံကိန်းများအား ထောက်ပံ့ရန်အလို့ငှာ အစိုးရ ရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အဆိုပြုချက်အား တုံ့ပြန်သည့် အနေဖြင့် ပါလီမန် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် (Member of Parliament Local Area Development Scheme)ဟူ၍ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် အစပျိုးခဲ့သည် (Republic of India, 2005)။ ထိုအစီအစဉ်ကို စတင်မိတ် ဆက်သောအခါ ဝန်ကြီးချုပ် *Narasimha Rao* မှာ ပြည်နယ်အစိုးရ အတော်များ များအပေါ် အထိန်းအကွပ် အာဏာ ဆုံးရှုံးနေသည့် လူနည်းစုအစိုးရကို ဦးဆောင်နေပြီး၊ မဲဆန္ဒရှင်များမှ ထောက်ခံမှုရရန် သူ၏ အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီမှတစ်ဆင့် ထောက်ပံ့နေရပါသည်။ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အတွင်း

လူများစုပေါင်းမရှိသဖြင့် ဤရန်ပုံငွေသည် ဝန်ကြီးချုပ် Rao မှ အစိုးရအား ထိထိရောက်ရောက် စီမံခန့်ခွဲရန်အလို့ငှာ လွှတ်တော် အတွင်းရှိ အတိုက်အခံကိုယ်စားလှယ်များမှ ထောက်ခံမှုရရှိရန် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည် (Tsubura, 2013)။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲအပြီး Bharatiya Janata Party ဦးဆောင်သော အစိုးရသည် ရန်ပုံငွေများကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးမချပါက ဝန်ကြီးဌာနအာဏာပိုင်များမှ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စိစစ်ခြင်း ဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များအပါအဝင် ပိုမို တင်းကြပ်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို မိတ်ဆက်ခဲ့သည် (Keefer & Khemani, 2009)။ ဤ လမ်းညွှန်ချက်များအရ ခရိုင်အာဏာပိုင်များမှ စီမံကိန်းလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီသော ရန်ပုံငွေများ ထုတ်ပေးခြင်းကို တားဆီးနိုင်သည့်အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် ဒေသန္တရ ဗျူရိုကရက်အရာရှိ များတွင် အာဏာအများအပြားရှိသော သွင်ပြင်လက္ခဏာကို ဖော်ဆောင်ပါသည်။ ။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးချင်းစီအား ရန်ပုံငွေခွဲဝေမှုမှာ တစ်နှစ်လျှင် ရူပီး ၁၀ သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၈, ၈၀၀ ခန့်) မှ ရူပီး သန်း ၅၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၇၇, ၀၀၀ ခန့်) အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည် (Republic of India, 2018)။ ယင်းရန်ပုံငွေခွဲဝေမှုသည် ၂၀၁၀-၁၁ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ဗဟိုအစိုးရဘတ်ဂျက်၏ ၀.၁ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာရှိသည် (International Monetary Fund, 2012a)။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား ၎င်းတို့၏မဲဆန္ဒနယ်များရှိ ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၌ သုံးစွဲရန် သီးသန့်ရန်ပုံငွေများ တည်ထောင်ပေးသည့် အစီအစဉ်ကို သူ၏ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အိန္ဒိယခရီးစဉ်အပြီးတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း သူရဦးရွှေမန်းမှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ယူဆောင်လာခဲ့ပါသည် (Zaw, 2013)။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်မြေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ရန်ပုံငွေသိန်း တစ်ထောင်ဟူ၍ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည် (Robertson et al., 2015)။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့ကြား ယခုအချိန်၌ ကျန်ရှိနေသည့် တစ်ခုတည်းသော ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းရန်ပုံငွေ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအား ၎င်းတို့၏မဲဆန္ဒနယ်များရှိ ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ၌ သုံးစွဲရန် သီးသန့်ရန်ပုံငွေများ တည်ထောင်ပေးသည့် အစီအစဉ်ကို သူ၏ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အိန္ဒိယခရီးစဉ်အပြီးတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း သူရဦးရွှေမန်းမှ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့ ယူဆောင်လာခဲ့ပါသည်။

အကောင်အထည်ဖော်ရေး နည်းလမ်း၊ စည်းမျဉ်းများကို သူရဦးရွှေမန်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် (၂၀၁၃-၂၀၁၆) တာဝန် ထမ်းဆောင်စဉ်ကတည်းက ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ အဆိုပါရန်ပုံငွေ သိန်း၁၀၀၀ကို စီမံခန့်ခွဲသည့် ကော်မတီ သည် သီးခြားကော်မတီတစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်နေပါသည်။ လေ့လာထားသော မြို့နယ်များအရ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်၍ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူး က အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပြီး ရန်ပုံငွေအား တာဝန်ခံ ထိန်းသိမ်းရပါသည်။ ယင်းရန်ပုံငွေကို မြို့နယ်ကော်မတီအသီးသီးမှ စီမံခန့်ခွဲ၍ ရွေးချယ်လိုက်သော အသေးစား အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများအတွက် သီးသန့်လျာထားပါသည် (Roger et al., 2015)။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်မြေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေဆိုသည်မှာ လူဦးရေ အနည်းအများ၊ ရပ်ကွက်အနည်းအများကို မကြည့်ပါ။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ နှစ်စဉ် မြန်မာကျပ် သိန်း၁၀၀၀ကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်မှတစ်ဆင့် မြို့နယ်အသီးသီးအား ညီမျှစွာ လွှဲပြောင်း ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်ပေါင်း(၃၃၀)မြို့နယ်တွင် လူဦးရေမှာ ၂,၀၀၀ ခန့်မှ ၄၀၀,၀၀၀ ကျော် ထိ မမျှတမှုရှိနိုင်သဖြင့် ယင်းရန်ပုံငွေထောက်ပံ့မှုမှာ တစ်မြို့နယ်စီတွင် တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့်တိုင်းတာပါက အတန်အသင့်ကွာခြားမှုရှိပါသည်။ တစ်ဦးချင်းလျာထားမှုမှာ လူဦးရေ ထူထပ်သိပ်သည်းသော မြို့နယ်များ အတွက် များစွာနည်းပါးလှသည့် ပမာဏဖြစ်သော မြန်မာကျပ်ငွေ ၂၅၀ ရှိနေပြီး တောင်တန်းဒေသရှိ မြို့ငယ်လေးများတွင်မူ မြန်မာကျပ်ငွေ ၅၀,၀၀၀ ထိရှိရာ ၁ အချိုး၂၀၀ အတိုင်းအတာဖြစ်နေပါသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးထောက်ပံ့ငွေ၏ နှစ်စဉ်ပမာဏမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၃၃ ဘီလျံ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုစုစုပေါင်း၏ ၂% ခန့်သာ ရှိပါသည် (Robertson et al., 2015)။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအစည်းအဝေးတွင် ပြည်သူ့အရေအတွက်များများကို အကျိုးပြုနိုင် သည့် စီမံကိန်းများအား ရွေးချယ်ကြပါသည်။ အဆိုပါရန်ပုံငွေကို ရပ်ကွက်များအားလုံး အညီအမျှခံစားခွင့်အစား ပြည်သူ့လူထုအရေအတွက်များကို အကျိုးပြုနိုင်ပါက ရန်ပုံငွေ ပိုမိုချပေးခြင်းဖြင့် လည်ပတ်ပါသည်။ အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ခြင်းကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများ (ဥပမာ - စည်ပင်ဌာန) က ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။

အထက်ပါကော်မတီတွင် ရန်ပုံငွေသိန်း၁၀၀၀အနက် သိန်း၃၀ကို လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ် သို့မဟုတ် အထွေထွေအသုံးစရိတ်အဖြစ် တရားဝင်ခွင့်ပြုထားပြီး အဆိုပါရန်ပုံငွေကို အသုံးပြုသော လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်တစ်ခု (စီမံကိန်းယူနစ်၁ယူနစ်)ကို ကုန်ကျစရိတ်မှာ သိန်း ၅၀ထက် မကျော်လွန်စေရပါ။ ထိုစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ကျန်ရှိသည့်ရန်ပုံငွေ သိန်း၉၇၀ကိုသုံးစွဲနေသော်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့် ပမာဏထက်ကျော်လွန်သော စီမံကိန်းတစ်ခုကို ခေါင်းစဉ်(၂)ခုခွဲ၍ စီမံကိန်း(၂)ခုအဖြစ် အထက်သို့တင်ပြပြီး အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ကြောင်းကိုလည်း လေ့လာ သိရှိရပါသည်။ ဥပမာ - သိန်း၁၀၀တန်စီမံကိန်းကို သိန်း၅၀ဘတ်ဂျက် နှစ်ခုခွဲတင်နိုင်ပေသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သိန်းတစ်ထောင်အတွင်း စီမံကိန်းတင်ဖို့ မလောက်လျှင် စီမံကိန်းကော်မတီ၌ အခါအားလျော်စွာ တင်လေ့ရှိသည်ကိုလည်း သိရှိရပါသည်။ ရန်ပုံငွေကျလာသည့်အခါ ရပ်ကွက်အလိုက် စီမံကိန်းများအပေါ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ

က ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး သို့မဟုတ် ၎င်းတို့အား ဥက္ကဋ္ဌခန့်ပြီး ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရပ်ကွက်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီများအား တစ်နှစ်လျှင် ၂ ကြိမ် အခမ်းအနားနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ပေးအပ်ပါသည်။ *USDP* ခေါင်းဆောင်သည့် အစိုးရလက်အောက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြု ကော်မတီများသည် မြို့နယ် များစွာ၌ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ ခွဲဝေအသုံးချခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတို့တွင် မဖြစ်မနေ ပါဝင်ကြရသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင်မူ *NLD* အစိုးရသည် သမ္မတအမိန့်ဖြင့် ယင်း ကော်မတီ များကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည် (*Batcheler, 2018*)။

လွှတ်တော်ရန်ပုံငွေသိန်းတစ်ထောင်၏ လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များကို ၎င်းကော်မတီ၏ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်သည့် မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အခြားအဖွဲ့ဝင်များ အကုန်လုံး ပူးပေါင်းပြီး ဆုံးဖြတ်ကြ သည်ဟုဆိုသော်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ သဘောထားသည် အရေးကြီးပါသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်များ၏ မည်သည့်အရေးတွင်အသုံးပြုမည်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သည့် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍကို ယူထားသည် (*Batcheler, 2018*)။ အဆိုပါ ရန်ပုံငွေကို ပြည်သူများတောင်းဆိုသော အချို့စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် အခါ စီမံကိန်း ဌာနကိုဖြတ်၍ အဆင့်ဆင့်သွားနေလျှင် အချိန်ကြာမည်စိုး၍ စီမံကိန်းပြင်ပမှ လုပ်ဆောင်သည့် အခါ အသုံးပြုကြပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့၏စီမံကိန်းကို မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီမှ ပယ်ချခဲ့ပါက မြို့နယ် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဤရန်ပုံငွေမှ ထုတ်ယူ သုံးစွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီမံပါသည်။ ထိုအပြုအမူများမှာ စီမံကိန်းကော်မတီ အစည်းအဝေး၏ အနှစ်သာရကို ပျက်စီးစေသော်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကမူ အလုပ်ဖြစ်ဖို့ အဓိက ဟု ယူဆ လေ့ရှိပါသည်။

(၂) ဌာနပေါင်းစုံနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်အခွင့်အလမ်းများ (၂.၁) ကော်မတီ၏စိန်ခေါ်မှုများ

အထက်တွင် တင်ပြပြီး ဖြစ်သလို အဆိုပါကော်မတီသည် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့် သို့မဟုတ် မြို့နယ်အဆင့် ဦးစီးမှူးအဆင့် ရှိသူများ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထား၍ ပြည်သူလူထုက ရွေးကောက်တင်မြှောက် ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား နာယကအဖြစ် ဖိတ်ခေါ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်အစိုးရအဆင့် (ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအစိုးရများ) က ဘဏ္ဍာငွေ ကျခံသည်ဖြစ်စေ မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းမှန်သမျှသည် ကော်မတီမှ တစ်ဆင့်သာ ဖြတ်သန်းသွားရမည် ဖြစ်သော်လည်း (ဆိုလိုသည်မှာ ကော်မတီက ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ပေးရမည် ဖြစ်သော်လည်း) ကော်မတီက မသိလိုက်ဘဲ သို့မဟုတ် ကော်မတီက တင်ပြခြင်း မရှိပါဘဲ မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်နေသည့် စီမံကိန်းများ ရှိနေပါသည်။ ထို့သို့ ဖြစ်ခြင်းတွင် အကြောင်းအရင်းနှစ်ခု ရှိပါသည်။

ပထမအကြောင်းအရင်းမှာ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ မသိရှိပါဘဲ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက တိုက်ရိုက် တာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များ၏ ထိုသို့သော အပြုအမူမျိုးအား တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဝေဖန်ပြောကြား လေ့ရှိပြီး ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကမူ ဝေဖန်ခြင်းထက် ၎င်းတို့ သိခွင့်ရလျှင် ပိုကောင်းသည် ဆိုသော သဘောထားမျိုးကိုသာ ဖြေဆိုခဲ့ကြပါသည်။

ဒုတိယအကြောင်းအရင်းမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အဆင့် ဌာန ဆိုင်ရာများက ကော်မတီတွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းမရှိဘဲ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်း များ၊ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသို့ တိုက်ရိုက်တင်ပြ၍ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအပြုအမူများသည် တောင်းနိုင်သည့်သူက ပိုရသည့် အခြေအနေမျိုးကို ဖန်တီးပေးနေပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေများသည် မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကော်မတီ၏ တည်ရှိမှုကို လျစ်လျူရှု သကဲ့သို့ ဖြစ်စေပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို အားနည်းသွားစေသည်ဟု ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များက ရှုမြင် သုံးသပ်ကြပါသည်။

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ မြို့နယ်စီမံကိန်းမှူး၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ စသည်ဖြင့် နယ်ပယ်စုံ၍၊ အထူးသဖြင့် ရွေးကောက်ခံနှင့် ခန့်အပ်ခံကြားတွင် ငြင်းခုံမှုများရှိတတ်သည်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပါဝင်သူများအကြား ရှင်းလင်းသော ကွဲပြားခြားနားမှုမရှိသည့်အပြင် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များကို အခြားသူများ၏ အဆိုပြုချက်များထက် ဦးစားပေးရန်ကြိုးစားကြသည့် အတွက်လည်း ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် တင်းမာမှုများရှိတတ်သည်။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် အချက်အလက်အပေါ် အခြေမခံသည့် အကြောင်းပြချက်များဖြင့် စီမံကိန်းများ အား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေခြင်း သို့မဟုတ် ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများအား တက် ရောက် ရန် မကြာခဏ ပျက်ကွက်တတ်ခြင်းများအပေါ် တင်းမာမှုများ ရှိလေ့ရှိသည်ကို လေ့လာသိရှိရ ပါသည်။ (Batcheler, 2018)။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ပြည်သူလူထုကို ကိုယ်စားပြု၍ အရေးပါသော်လည်း တစ်ချို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ နိုင်ငံရေးဆန်သည်ဟုလည်း ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များမှ မှတ်ချက်ပြုကြပါသည်။ တစ်ဖက်တွင် ပြည်သူလူထု၏ လိုအပ်ချက်၊ တောင်း ဆို ချက်များကို ပြည်သူလူထုမှ ရွေးကောက်ခြင်းခံရသူများက စီမံကိန်းများအဖြစ် အဆိုပြုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိုစီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာများအား အတည်ပြုခြင်း၊ ပယ်ချခြင်းမှာ စီမံကိန်းဦးစီးမှူး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အတွင်း တည်ရှိနေခြင်းမှာ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီအပေါ် နိုင်ငံရေးဖိအားများ သက်ရောက်နေပြီး ယင်းသည် မြို့နယ်၏ အမှန်တိုင်းတက်နိုင်မှုကို ထိခိုက်စေပါ သည်။

(၂.၂) ကော်မတီ၏ အခွင့်အလမ်းများ

အထက်တွင် တင်ပြပြီး ဖြစ်သလို အဆိုပါကော်မတီသည် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့် သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွင်း ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါပျံ့နှံ့လာခြင်းကြောင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် လွှတ်တော်မှ အတည်ပြုပြီးဖြစ်သော စီမံကိန်းများအားလုံးကို ယခုအချိန်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ ၎င်းအစား ကပ်ရောဂါ၏ အကျိုးဆက်များကို လျှော့ချနိုင်မည့် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရပေမည် (Beveridge, 2020)။ ထိုအခြေအနေတွင် မြို့နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီသည် ခရိုင်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အထိ ရောက်ရှိနိုင်သော စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်သည့် နေရာ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အောက်ခြေမှ အထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်၏ အခရာဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါကော်မတီသည် ပြည်သူများနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ဆက်ဆံ၍ လူထုသဘောထားကို ရယူရန်ကြိုးပမ်းနေသည်ဖြစ်ရာ ယခု ကိုဗစ် ၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများဖြင့် ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်နိုင်ရန်အတွက် အဓိကအကျဆုံး၊ ကိုယ်စားပြုမှု အစုံလင်ဆုံးရှိသည့် စုဝေး၊ ဆွေးနွေးနိုင်သည့် နေရာလည်းဖြစ်သည်။ သို့ပါသောကြောင့် မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီသည် ကိုဗစ် ၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါအား ထိန်းချုပ်၍ ရောဂါ၏ နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများကို စနစ်တကျ တုံ့ပြန်နိုင်ရန် လက်တွေ့ကျသော စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များအား ထုတ်ဖော်ရေးဆွဲနိုင်သည့် အခွင့်အရေးများစွာ ရှိနေပေသည်။ ထိုသို့ရေးဆွဲရာတွင် အောက်ပါအချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစား သင့်ပါသည်။

- (က) ပြည်သူများတိုက်ရိုက်ပါဝင်သည့် စနစ်ဖော်ဆောင်ခြင်း၊
- (ခ) မြို့နယ်အဆင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (ဂ) ပြည်သူများအတွက်လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းများကို အချက်အလက်အပေါ် အခြေခံသည့် သုတေသနနှင့် လေ့လာဆန်းစစ်၍ ရွေးချယ်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ နှင့်
- (ဃ) စီမံကိန်းများ ပြီးစီးမှုနှင့် ပြည်သူများကို ပြန်လည်အစီရင်ခံသည့် အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေခြင်း။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီသည် ပြည်သူလူထုလိုအပ်ချက်ကို အခြေခံ၍ နှစ်စဉ်ပုံမှန် ရေးဆွဲလေ့ရှိသော စီမံကိန်းများအပြင် ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါ၏ အထွေထွေသက်ရောက်မှုများကို ကုစားနိုင်သော စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်း၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖြေလျော့ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို ပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။

(၃) တွေ့ရှိချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များ (၃.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ရပ်မိရပ်ဖနှင့် မြို့မိမြို့ဖ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံတွင် တရားဝင် ပြဌာန်းထားသင့်သည်။ အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ တစ်ချို့သည် မြို့နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီနှင့် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့တို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေး ပုံစံနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်များကို မှားယွင်းစွာ ဖြေဆိုတတ်ကြသကဲ့သို့ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းအကြားတွင်လည်း ပြောကြားချက်များ ကွဲလွဲမှုရှိတတ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ စီမံကိန်းကော်မတီ၏ မြို့နယ်အလိုက် ဌာန ဆိုင်ရာပေါ် အမျိုးအစား မတူညီခြင်းကြောင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်နိုင်သလို ရပ်မိရပ်ဖနှင့် မြို့မိမြို့ဖ အရေအတွက် သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိခြင်းကြောင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ခဏခဏဘာဘာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်အတိုင်း တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် အမျိုးသမီးမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦးရေမှာ လွန်စွာ နည်းပါးသည်ဖြစ်ရာ ကျားမ တန်းတူညီမျှမှုကို စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပေသည်။ ရှေးကောက်ခံနှင့် ခန့်အပ်ခံများကြားတွင် ကတောက်ကဆ ဖြစ်မှုများအား လျော့ချရန် ဒေသန္တရစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကွဲပြားခြားနားသောဇာတ်ဆောင်များအတွက် ရှင်းလင်းသော တာဝန်ဝတ္တရားများအား တရားဝင်ပြဌာန်း ပေးသင့်ပါသည်။

မိခင်ဌာနရင်း ရာထူး၏ ပင်ရင်းခံစားခွင့်များကိုသာ မှီတည်ရသည်ထက် မြို့နယ်ကော်မတီအတွက် လူ့ စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ စက်ပစ္စည်းနှင့် နည်းပညာအကူအညီများ သီးသန့်သော်လည်းကောင်း၊ ထပ်မံ၍သော်လည်းကောင်း လိုအပ်ပါသည်။ မြို့နယ် စီမံကိန်းကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မြို့မိမြို့ဖများသည် ၎င်းတို့၏မိခင်ဌာန များတွင် လုပ်ငန်းတာဝန်များရှိသည့်အပြင် အချိန်တိုအတွင်း ကော်မတီ၌ စီမံကိန်းအသစ်များရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်းများစွာကို ဦးစားပေးသတ်မှတ် ခြင်း၊ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများအား အထက်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် စီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း စသည်ဖြင့်ပြုလုပ်ကြရသည့်အတွက် ဝန်ထမ်းများ ချမှတ်ပေးခြင်းသည် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့မှမဟုတ်လျှင် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးတို့ ကို ပြုလုပ်ရန် လုံလောက်သည့်အချိန်များ ခွင့်ပြုပေးသင့်ပါသည်။ အချို့သောဌာနဆိုင်ရာများသည် ၎င်း တို့၏စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာများကို ကော်မတီ၌ သတင်းအချက်အလက် မျှဝေခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် အတွက်သာ တင်ပြကြသဖြင့် ကော်မတီများသည် အဓိပ္ပါယ်ရှိသော အပြောင်းအလဲ လုပ်ဆောင်ရန် အခွင့်

မသာချေ။။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းကော်မတီများ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများအား ရှင်းလင်းသောစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ အပ်နှင်းထားပါက ၎င်းကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းကို တိုးမြှင့်စေနိုင်ပါသည်။

(၃.၂) အဆိုပြုလွှာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း

ကော်မတီ၏ အနှစ်သာရ အားကောင်းစေရန် မည်သည့်အစိုးရအဆင့်မှ ဘဏ္ဍာငွေ ကျခံသည်ဖြစ် စေ မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းမှန်သမျှကို ကော်မတီကသာ ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ပေးခြင်းမျိုး ဖြစ်သင့်သည်။ အဆိုပြုလွှာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်းတို့တွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အကန့်အသတ်ရှိသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဘတ်ဂျက် မရှိသဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်မှ မည်သည့် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာကို ထောက်ပံ့ငွေ ပေးမည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေး ကော်မတီတွင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း မရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများသည် စီမံကိန်း အဆိုပြုလွှာများကို စီမံကိန်းများ ကိုရေးဆွဲပြီး နောက်ထပ် အဆင့်သို့ မတင်ပြမီ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်းမျိုးကိုသာ အဓိကလုပ်ဆောင်ရသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ဘတ်ဂျက် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြည်ထောင်စု အဆင့်မှ များစွာထိန်းချုပ်မှုသည် ဒေသလိုအပ်ချက်များ၊ ဦးစားပေးမှု များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စု အဆင့်တွင် လုံလောက်သော သတင်းအချက်အလက်မရှိခြင်း ကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

မြို့နယ်အဆင့် ကဏ္ဍအခြေပြုစီမံကိန်းဆွဲပါ။ ယခုလက်ရှိ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှင့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ဘတ်ဂျက်ထောက်ပံ့မှုပုံစံမှာ တစ်မြို့နယ်ချင်းစီကို အထူးပြုသည်ဖြစ်ရာ ကော်မတီတစ်ခုချင်း စီမံကိန်း ထီးတည်း လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။ သို့ပါသောကြောင့် တစ်ချို့သောစီမံကိန်း များ (ဥပမာ - ရေမြောင်းများ၊ လမ်းများ) ကို တစ်မြို့နယ်ချင်းစီက စီမံကိန်းများတင်သွင်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့်အစား မြို့နယ်များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ကျယ်ပြန့်စွာ စဉ်းစားအခြေခံသည့် စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်သင့်သည်ဟု သုံးသပ်မိ ပါသည်။ ဘတ်ဂျက်များသည် ဦးစီးဌာနများကြားနှင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်နှင့် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်များကြား ပိုင်းခြားခွဲဝေထားသောကြောင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ အသုံးစရိတ်အားလုံး အတွက် ကဏ္ဍပေါင်းစုံအတွက် ပေါင်းစပ်ပြုလုပ်ထားသည့် စီမံချက်ပုံစံမျိုးဖြင့် မြို့နယ်အဆင့် စီမံချက်

ဟူ၍ မရှိပေ။

စီမံကိန်းများရွေးချယ်ရန်အတွက် သင့်လျော် ကောင်းမွန်သော စံနှုန်းများ ထားရှိ သတ်မှတ်ပါ။ စီမံကိန်းများကို ရွေးချယ်ရာတွင် စံနှုန်းမရှိခြင်းကြောင့် ဘတ်ဂျက်လိုအပ်ချက်အပေါ်တွင်သာ အဓိက အခြေခံသည့်သဘောကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ လက်တွေ့မြေပြင်တွင် အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် စီမံကိန်း များမှာ ပမာဏများသဖြင့် ပမာဏနည်းသည့် စီမံကိန်းများကို ရွေးချယ်ခြင်းများ ဖြစ်နေပါသည်။ အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် အလားအလာများသည့် တစ်ခုခု (ဥပမာ - လူဦးရေ၊ ဆင်းရဲမှု၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး) ကို စံနှုန်းထားသင့်သည်ဟု အကြံပြုလိုပါသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းများ ဦးစားပေးရွေးချယ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ လမ်းညွှန်လေ့ရှိသည့် ပြည်သူများကို တိုက်ရိုက် အကျိုးရှိသည့် စီမံကိန်းမျိုးဖြစ်စေရန်၊ မည်သူကတင်သွင်းသည့် စီမံကိန်းဆိုသည်ထက်၊ စီမံကိန်း၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုရလဒ်ကို ချင့်ချိန်နိုင်သည့် အကဲဖြတ်စံနှုန်းများဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည့် ဓလေ့ကိုလည်း ကျင့်သုံးသင့်ပါသည်။

(၃.၃) ပြည်သူများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်မှု

မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများတွင် ပြည်သူလူထု၏ ပါဝင်မှု ပိုမိုအားကောင်းစေရန် လမ်းဖွင့်ထားပါ။ ကော်မတီဝင်များသည် လူထုတွေ့ဆုံပွဲများဖန်တီးရန် အခွင့်အလမ်းအနည်းငယ်သာ ရှိသည့်အပြင် ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏စားဝတ်နေရေးကို အဓိက ရှုန်းကန်နေရခြင်း သို့မဟုတ် တွေ့ဆုံပွဲများတွင် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း၊ မျှော်လင့်ချက်မရှိခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေတွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်၊ တာဝန်၊ အမျှော်အမြင်များကို ပြည်သူများ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ရှင်းလင်းပြောဆိုသင့်သည်။ ကော်မတီမှ အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းများသည် ၎င်းတို့ကို မည်မျှ အာမခံချက်ပေးနိုင်ကြောင်းလည်း ပြောပြရမည်။ ထိုလူထုတွေ့ဆုံပွဲများတွင် အလွှာမျိုးစုံမှ ပြည်သူများပါဝင်နိုင်ရန် ရက်အတိအကျနှင့် ဂရုပြုဆောင်ရွက်ရမည်။ သည့်အပြင် အိမ်တိုင်ရာရောက် သို့မဟုတ် ရပ်ကွက်ထဲသို့ ကွင်းဆင်းမေးမြန်းမှုများ လိုအပ်ပါက ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ တစ်ဆက်တည်းတွင် ပြည်သူလူထုအား စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းသဘောကို နားလည်စေရန် အသိပညာပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးရမည်။ သို့မှသာ ပြည်သူလူထုကလည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို ကောင်းမွန်စွာ သိရှိပြီး လိမ္မာပါးနပ်စွာဖြင့် စီမံကိန်းများကို တောင်းဆိုတတ်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့အသိပညာပေးခြင်းသည် ပြည်သူများအား စီမံကိန်းကော်မတီ၏ အလုပ်လုပ်ပုံများကိုပါ ဆက်လက်၍ သဘောပေါက်သွားစေနိုင်မည်ဟုလည်း မျှော်လင့်ရပါသည်။ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ

ပါဝင်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှာလည်း နည်းပါးပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သင်ကြားရေးသင်တန်းများပေးခြင်း အပြင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ သုတေသနလုပ်ဆောင်ခြင်းကို မြို့နယ်ကော်မတီများ က လုပ်ဆောင်သင့်ပါ သည်။ တစ်ဖက်တွင် ကော်မတီမှလည်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအား ကွင်း ဆင်းလေ့လာရာတွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများအား တတိယအသင်းအဖွဲ့အဖြစ် ဖိတ်ခေါ်ရန် အကြံပြု ပါသည်။ စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်တွင် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပြည် သူများ ပိုမိုပါဝင်လာမှုသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းကို အဓိပ္ပါယ်ရှိစွာ လွှမ်းမိုးရန် ဖြစ်သင့်သည်။

(၃.၄) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ ကိုဗစ် ၁၉ ကပ် ရောဂါကာလအတွင်း အခန်းကဏ္ဍ

မြို့နယ်အဆင့်တွင် အဓိကလုပ်ကိုင်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီထောက်ပံ့နိုင်ရန် သုတေသန ပြုလုပ်၍ ထွက်ပေါ်လာသောရလဒ် ဆန်းစစ်မှုများအရ ပြည်သူများအတွက် လိုအပ်သော တုံ့ပြန်မှု စီမံကိန်းရေးဆွဲသင့်သည်။ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည့် အောက်ခြေမှ အထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်အောက်တွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ရေး ကော်မတီမှ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များစွာအား ရွေးချယ်ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤ အခြင်းအရာသည် ပြည်သူလူထုလိုအပ်ချက်များအား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် တုံ့ပြန်ဖြည့်ဆည်းမှုနှင့် ပူးပေါင်း ပါဝင်မှု ပိုမိုအားကောင်းစေရန်နှင့် ထိုဖြစ်စဉ်တွင် ဇာတ်ဆောင်များစွာပါဝင်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးများကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ ကော်မတီဖွဲ့ဖြိုးလာမှုသည် လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် ကောင်းမွန်သော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအပေါ် ပြည်သူများလိုအပ်နေမှုအား ၂၀၁၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အာဏာရ လာသည့် အစိုးရနှစ်ရပ်လုံး၏ ဖြည့်ဆည်းပေးချင်သည့်စိတ်ဆန္ဒနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် သာမက တောင်းဆိုမှု များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်လိုအပ်ချက်အား အသိအမှတ်ပြုကိုပါ သရုပ်ဖော်ပြပါသည်။

ယခုကာလတွင် မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများဖြင့် ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်နိုင်ရန်အတွက် အဓိက အကျဆုံး၊ ကိုယ်စားပြုမှု အစုံလင်ဆုံးရှိသည့် စုဝေး၊ ဆွေးနွေးနိုင်သည့် နေရာမှာ မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီဖြစ်သည်။ အဆိုပါကော်မတီမှ စီမံကိန်းများသည် ခရိုင်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အထိ ရောက်ရှိနိုင်သော နေရာဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါကော်မတီတွင် ပြည်သူများပါဝင်နိုင်သည့် နေရာရှိသည့်အချက်မှာ အခြားသော ဌာန အလိုက်၊ ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရများနှင့် အဓိက ကွာခြားသည့်အချက်

ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကဲ့သို့ မြို့နယ်အဆင့် ကော်မတီတွင် ပြည်သူ့အသံကို ပိုမိုပါဝင်စေခြင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ လမ်းညွှန်ထားသည့် ပြည်သူ့ကို တိုက်ရိုက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် စီမံကိန်းများ ပိုမိုပါဝင်လာရေးအတွက် အဓိက ဝင်ပေါက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ကပ်ရောဂါကို ရေရှည်ကာလအတွက် တုံ့ပြန် ပြင်ဆင်ရန်မှာမူ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီတို့၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ လွန်စွာအရေးပါလာပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် တွင် အဓိက အားပြုလုပ်ကိုင်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း၊ ဝင်ငွေနှိမ့်ကျသည့် အိမ်ထောင်စုများကိုထောက်ပံ့ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ပေါ်နေမှုများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အချက်အလက်များထောက်ပံ့ခြင်း၊ ပြည်သူများမှ ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်ရန်အတွက် အလိုရှိသည့် စီမံကိန်း များကို ကွင်းဆင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၍ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်း များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ စီးဆင်းသည့် ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ပိုမိုအားကောင်းလာနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကော်မတီတွင်ပါဝင်သော အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်သူများ သုံးဖက်စုံအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများသည် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုများကို ပိုမိုအားကောင်းခြင်း၊ အစိုးရနှင့် ပြည်သူများ အကြား ယုံကြည်မှု မြင့်မားခြင်း၊ ထိ ရောက်သော ဘဏ္ဍာရေးသုံးစွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်၏ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိသော အရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပန်းတိုင်ကိုလည်း ရောက်ရှိမည် ဖြစ်သည်။

အနှစ်ချုပ် အကြံပြုချက်များ

(၃.၁) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

- မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ရပ်မိရပ်ဖနှင့် မြို့မိမြို့ဖ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံတွင် တရားဝင် ပြဌာန်းထားသင့်သည်။
- ကွဲပြားခြားနားသော တာဝန်ရှိသူများအတွက် ရှင်းလင်းသော တာဝန်ဝတ္တရားများအား တရားဝင်ပြဌာန်းပေးသင့်ပါသည်။
- ကျားမ တန်းတူညီမျှမှုကို မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘက်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ် တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပေသည်။
- မြို့နယ်စီမံကိန်းကော်မတီအတွက် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်၊ နည်းပညာအကူအညီနှင့် စက်ပစ္စည်းများ သီးသန့်သော်လည်းကောင်း၊ ထပ်မံ၍သော်လည်းကောင်း ချမှတ်ပေးခြင်း မျိုး လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့မှမဟုတ်လျှင် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးတို့ကို ပြုလုပ်ရန် လုံလောက်သည့်အချိန်များ ခွင့်ပြုပေးသင့် ပါသည်။
- စီမံကိန်းကော်မတီများ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရား များအား ရှင်းလင်းသောစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ အပ်နှင်းထားခြင်း ဖြင့် ၎င်းကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်း ကို တိုးမြှင့်စေနိုင်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ် အကြံပြုချက်များ

(၃.၂) အဆိုပြုလွှာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း

- မည်သည့်အစိုးရအဆင့်မှ ဘဏ္ဍာငွေ ကျခံသည်ဖြစ်စေ မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းမှန်သမျှ အား ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရန် အခွင့်အာဏာကို ကော်မတီအား အပ်နှင်းထားသင့်သည်။
- တစ်ချို့သောစီမံကိန်းများ (ဥပမာ - ရေမြောင်းများ၊ လမ်းများ) ကို တစ်မြို့နယ်ချင်းစီက စီမံကိန်းများတင်သွင်း၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်အစား မြို့နယ်များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ လုပ်ဆောင်သင့်သည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

- အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်ရမည့် လူဦးရေ၊ ဧရိယာအကျယ်အဝန်း၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး (ဥပမာ - ဆင်းရဲသော သို့မဟုတ် အလားအလာများသော ပထဝီအနေအထား တစ်ခု) စသည်တို့ကို စံနှုန်းထားသင့်ပါသည်။
- စီမံကိန်းများ၏ ဦးစားပေးရွေးချယ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ လမ်းညွှန်လေ့ရှိသည့် ပြည်သူများကို တိုက်ရိုက် အကျိုးရှိသည့် စီမံကိန်းမျိုးဖြစ်စေရန်၊ မည်သူကတင်သွင်းသည့် စီမံကိန်းဆိုသည်ထက်၊ စီမံကိန်း၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုရလဒ်ကို ချင့်ချိန်နိုင်သည့် အကဲဖြတ်စံနှုန်းများဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည့် ဓလေ့ကိုလည်း ကျင့်သုံးသင့်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ် အကြံပြုချက်များ

(၃.၃) ပြည်သူများနှင့် အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်မှု

- မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်၊ တာဝန်၊ အမျှော်အမြင်များကို ပြည်သူများ နားလည် သဘောပေါက်အောင် ရှင်းလင်းပြောဆိုခြင်း ဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ပါဝင်မှု၊ စိတ်ဝင်စားမှု အား မြှင့်တင်ရမည်။ ကော်မတီမှ အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းများသည် ၎င်းတို့ကို မည်မျှ အာမခံချက်ပေးနိုင်ကြောင်း လည်း ပြောပြရမည်။
- လူထုတွေ့ဆုံပွဲများတွင် အလွှာမျိုးစုံမှ ပြည်သူများပါဝင်နိုင်ရန် ရက်အတိအကျနှင့် ဂရုပြု ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့အပြင် အိမ်တိုင်ရာရောက် သို့မဟုတ် ရပ်ကွက်ထဲသို့ ကွင်းဆင်းမေးမြန်းမှုများ လိုအပ်ပါက ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။
- ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်ကို ကောင်းမွန်စွာ သိရှိပြီး လိမ္မာပါးနပ်စွာ တောင်းဆိုတတ်ရန် ပြည်သူလူထုအား စီမံကိန်းချမှတ်သည့် (Planning) သဘောကို နားလည်စေရန် အသိပညာပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးရမည်။
- အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများအနေနှင့် သင်ကြားရေးသင်တန်းများပေးခြင်းအပြင် မြို့နယ်ကော်မတီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ကော်မတီမှလည်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအား ကွင်းဆင်း လေ့လာရာတွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများအား တတိယအသင်းအဖွဲ့အဖြစ် ဖိတ်ခေါ်သင့်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ် အကြံပြုချက်များ

(၃.၄) မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီ၏ ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အခန်းကဏ္ဍ

- မြို့နယ်အဆင့်တွင် အဓိက အားပြုလုပ်ကိုင်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း၊ ဝင်ငွေခံနိုင်ရည်ရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများကိုထောက်ပံ့ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ပေါ်နေမှုများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အချက်အလက်များထောက်ပံ့ခြင်း၊ ပြည်သူများမှ ကပ်ရောဂါကို တုံ့ပြန်ရန်အတွက် အလိုရှိသည့် စီမံကိန်းများကို ကွင်းဆင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၍ မြို့နယ်အဆင့် စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ စီးဆင်းသည့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ပိုမိုအားကောင်းလာနိုင်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (က)

ဇယား ၁ ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြု စာရင်း

၁။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နယ်မြေ အစိတ်အပိုင်း များ ကာကွယ်ရေး၊ ယင်းသို့ကာကွယ်ရေးအတွက် စီမံပြင်ဆင်ခြင်း၊

(ခ) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ၊

(ဂ) ဇီဝနှင့် ဓာတုစသည့်လက်နက်များ အပါအဝင် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ နှင့် ပေါက် ကွဲစေတတ်သည့် ပစ္စည်းများ၊

(ဃ) အဏုမြူစွမ်းအင်၊ အဏုမြူလောင်စာ၊ အဏုမြူရောင်ခြည်နှင့် ယင်းတို့ကို ဖြစ်ထွန်းစေ သော ဓာတ်သတ္တုပင်ရင်း အခြေအမြစ်များ၊

(င) စစ်ကြေညာခြင်းနှင့် စစ်ပြေငြိမ်းခြင်း၊

(စ) နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊

(ဆ) ရဲတပ်ဖွဲ့။

၂။ နိုင်ငံခြားရေးကဏ္ဍ

(က) သံတမန်ရေးရာ၊ ကောင်စစ်ရေးရာနှင့် အခြားရေးရာဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ခ) ကုလသမဂ္ဂ၊

(ဂ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နှစ်ပြည်ထောင်ဆိုင်ရာ ညီလာခံများ၊

ဆွေးနွေးပွဲများ၊ အစည်းအဝေးများ၊ အသင်းများ နှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ယင်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အထမြောက်စေရေး၊

(ဃ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ သဘောတူညီချက်များ၊ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ နှစ်ပြည်ထောင်ဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်များ၊ စာချုပ်များကို ချုပ်ဆိုရေးနှင့် အထမြောက်စေရေး၊

(င) နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များနှင့် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်များ၊

(စ) ပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်ပြုရေး၊ နေထိုင်ခွင့်ပြုရေး၊ နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာခွင့်ပြုရေး၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးရေး၊

(ဆ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်လွှဲအပ်ပေးရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံမှ တောင်းဆိုရေး။

၃။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံကိန်းကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း၊

(ခ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ၊

- (ဂ) ငွေစက္ကူထုတ်လုပ်ရေး၊ ဒင်္ဂါးသွန်းလုပ်ရေး၊
- (ဃ) မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊
- (င) နိုင်ငံခြားသုံးငွေထိန်းသိမ်းကြီးကြပ်ရေး၊
- (စ) အရင်းအနှီးနှင့် ငွေကြေးဈေးကွက်၊
- (ဆ) အာမခံလုပ်ငန်း၊
- (ဇ) ဝင်ငွေခွန်၊
- (ဈ) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊
- (ည) တံဆိပ်ခေါင်းခွန်၊
- (ဋ) အကောက်ခွန်၊
- (ဌ) အောင်ဘာလေထီ၊
- (ဍ) အခွန်အယူခံခြင်း၊
- (ဎ) ပြည်ထောင်စု၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (ဏ) ပြည်ထောင်စုပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် အခြားနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (တ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ထုတ်ချေးခြင်း၊
- (ထ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊
- (ဒ) ပြည်တွင်းပြည်ပမှငွေချေးယူခြင်း၊
- (ဓ) ပြည်ထောင်စုအတွက် ပစ္စည်းရယူခြင်း၊
- (န) ပြည်ပမှ ငွေကြေးအကူအညီနှင့် အထောက်အပံ့။

၄။ စီးပွားရေးကဏ္ဍ

- (က) စီးပွားရေး၊
- (ခ) ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊
- (ဂ) သမဝါယမ၊
- (ဃ) ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ လုပ်ငန်း၊ ကုမ္ပဏီ၊ အစုစပ်၊
- (င) သွင်းကုန်၊ ထုတ်ကုန်နှင့်ယင်းကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးသတ်မှတ်ခြင်း၊
- (စ) ဟိုတယ်နှင့် တည်းခိုခန်း၊
- (ဆ) ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း။

၅။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကဏ္ဍ

- (က) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု၊
- (ခ) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊
- (ဂ) ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်း၊
- (ဃ) မြေတိုင်း၊
- (င) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲသည့် ဆည်မြောင်း၊ တာတမံနှင့် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေး လုပ်ငန်းများ၊
- (စ) မိုးလေဝသ၊ ဇလဗေဒနှင့် မြေလျင်တိုင်းတာရေး၊
- (ဆ) စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊
- (ဇ) စက်မှုလယ်ယာ၊

- (ဈ) စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန၊
- (ည) ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး ထုတ်လုပ်ရေး၊
- (ဋ) ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်း၊
- (ဌ) တိရစ္ဆာန်မျိုးပွားရေး၊ ရောဂါကာကွယ်ရေး၊ ကုသရေးနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ။

၆။ စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်၊ သတ္တုနှင့် သစ်တောကဏ္ဍ

- (က) ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ပြည်ထောင်စုဥပဒေအရ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လောက်အောင် လောင်ကျွမ်းစေတတ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော အခြားအရည်အခဲသည်များ၊
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး၊
- (ဂ) သတ္တုများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ သတ္တုတွင်း အလုပ်သမားဘေးကင်းရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်တည်ဆောက်ရေး၊
- (ဃ) ကျောက်မျက်ရတနာ၊
- (င) ပုလဲ၊
- (စ) သစ်တော၊
- (ဆ) တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သဘာဝအပင်များနှင့် သဘာဝနယ်မြေများအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး။

၇။ စက်မှုလက်မှုကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ဆောင်ရွက်မည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (ခ) စက်မှုဇုန်များ၊
- (ဂ) ထုတ်လုပ်သည့်ပစ္စည်းများအတွက် အခြေခံစံချိန်စံညွှန်းများ၊
- (ဃ) သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ သုတေသန၊
- (င) အလေးတင်းတောင်း၊ အတိုင်းအတာစသည်တို့ကို စံပြုခြင်း၊
- (စ) မူပိုင်ခွင့်များ၊ တီထွင်မှုပိုင်ခွင့်များ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ၊ စက်မှုဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းများစသည့် အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ။

၈။ ပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

- (က) ပြည်တွင်းရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (ခ) ရေကြောင်းလမ်းများပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (ဂ) ရေအရင်းအမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (ဃ) ပင်လယ်ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (င) ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောဆိပ်ကမ်းကြီးများ၊
- (စ) မီးပြတိုက်၊ မီးပြသင်္ဘောနှင့် မီးပြအစီအမံများ၊
- (ဆ) သင်္ဘောတည်ဆောက်ရေး၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (ဇ) လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (ဈ) လေကြောင်းပျံသန်းရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် လေယာဉ်ကွင်းတည်ဆောက်ရေး၊
- (ည) ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊

- (ဋ) မီးရထား၊
- (ဌ) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲသည့်လမ်းမကြီးများ၊ တံတားကြီးများ၊
- (ဍ) စာတိုက်၊ ကြေးနန်း၊ တယ်လီဖုန်း၊ ဖက်(စ်)၊ အီးမေးလ်၊ အင်တာနက်၊ အင်ထရာနက်နှင့် အလားတူ ဆက်သွယ်ရေးများ၊
- (ဎ) ရုပ်မြင်သံကြား၊ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး၊ အသံလွှင့်အသံဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အလားတူ ဆက်သွယ်ရေးများ၊ အိမ်ရာနှင့် အဆောက်အအုံများ။

၉။ လူမှုရေးကဏ္ဍ

- (က) ပညာသင်ကြားရေးဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာ၊ သင်ပြနည်းစနစ်၊ သုတေသန၊ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်နှင့် စံများ၊
- (ခ) တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်၊ သိပ္ပံစသည့်သင်တန်းများနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာအခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုကသတ်မှတ်သည့် စာမေးပွဲများ၊
- (ဃ) ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများနှင့် သင်တန်းများ၊
- (င) အမျိုးသားအားကစား၊
- (စ) အမျိုးသားကျန်းမာရေး၊
- (ဆ) တိုင်းရင်းဆေးပညာနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (ဇ) ကုသိုလ်ဖြစ်ဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများ၊
- (ဈ) မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး၊
- (ည) ကြက်ခြေနီအသင်း၊
- (ဋ) အစားအသောက်၊ ဆေးဝါး၊ ဆေးပစ္စည်းနှင့် အလှကုန်စသည်တို့ တုပရောနှောထုတ်လုပ် ရောင်းချ ခြင်းမှ ကာကွယ်ရေး၊
- (ဌ) ကလေးသူငယ်များ၊ လူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်မစွမ်းသူများ၊ သက်ကြီးရွယ်အို များ၊ အခြေအနေမဲ့များအား စောင့်ရှောက်ရေး၊
- (ဍ) ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိစ္စရပ်များ၊
- (ဎ) မီးသတ်တပ်ဖွဲ့၊
- (ဏ) အလုပ်လုပ်ချိန်၊ နားချိန်၊ အလုပ်ပိတ်ရက်များနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး၊
- (တ) ဝါဏီဇူပဋိပက္ခ၊
- (ထ) လူမှုဖူလုံရေး၊
- (ဒ) အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊
- (ဓ) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲသည့် - (၁) ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု သို့မဟုတ် သမိုင်းဝင်ဒေသများ၊ အဆောက်အအုံများ၊ အထိမ်းအမှတ်များ၊ မှတ်တမ်းများ၊ ကျောက်စာများ၊ မင်္ဂလာများ၊ ပေပုရပိုက်များ၊ လက်ရေးစာများ၊ လက်ရာများ၊ ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းများ၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန လုပ်ငန်းများ၊ ပြတိုက်များ၊ (၂) စာကြည့်တိုက်များ။
- (န) စာပေ၊ သဘင်၊ ဂီတ၊ ရိုးရာပန်း၊ ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယို၊
- (ပ) မွေးဖွားခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်ရေး။

၁၀။ စီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍ

- (က) အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး၊
- (ခ) ရွာမြေ၊ မြို့မြေ စီမံခန့်ခွဲရေး၊
- (ဂ) အိမ်ငှား၊ မြေငှား၊
- (ဃ) မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သောဆေးဝါး၊
- (င) နိုင်ငံတော်လျှို့ဝှက်ချက်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ၊
- (စ) အသင်းအဖွဲ့များ၊
- (ဆ) အကျဉ်းထောင်၊
- (ဇ) နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (ဈ) သန်းခေါင်စာရင်း၊
- (ည) နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်း၊ နိုင်ငံသားအဖြစ်မှရပ်စဲခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ နိုင်ငံသားစိစစ် ရေးနှင့် မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း၊
- (ဋ) ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူး။

၁၁။ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ

- (က) တရားစီရင်ရေး၊
- (ခ) ရှေ့နေများ၊
- (ဂ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ ကျင့်ထုံးများ၊
- (ဃ) တရားမဥပဒေများ၊ ကျင့်ထုံးများအပါအဝင်၊ ပဋိညာဉ်၊ အနုညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသော နစ်နာချက်များ၊ လူမွဲအဖြစ်ခံယူခြင်း၊ ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်းနှင့် ယုံမှတ်အပ်နှံထားသဖြင့် စီမံပိုင်ခွင့်ရှိသူများ၊ အမွေထိန်းနှင့် ပစ္စည်းထိန်း၊ မိသားစု ဆိုင်ရာဥပဒေများ၊ အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခံရသူများ၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း၊ အမွေဆက်ခံရေး၊
- (င) သက်သေခံဥပဒေ၊
- (စ) ကာလစည်းကမ်းသတ်၊
- (ဆ) အမှုတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဇ) သီးခြားသက်သာခွင့်၊
- (ဈ) နိုင်ငံခြားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊
- (ည) ပင်လယ်ရေကြောင်းစီရင်ပိုင်ခွင့်၊
- (ဋ) ပင်လယ်စားပြမှုများ၊ နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ကျူးလွန် သောပြစ်မှုများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်၍ မြေပြင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ ပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ။

နောက်ဆက်တွဲ (ခ) ဇယား (၂) တိုင်းဒေသကြီး (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

၁။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံကိန်းကဏ္ဍ

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ၊
- (ဂ) မြေယာခွန်၊
- (ဃ) ယစ်မျိုးခွန် (မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သည့် ဆေးဝါးများ မပါ)၊
- (င) အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်၊ ရေခွန်၊ လမ်းမီးခွန်၊ ဘီးခွန်စသည့် စည်ပင် သာယာ ရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ၊
- (စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များ၏ ဝန် ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (ဆ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း နှင့် အခြားနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဇ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံ ငွေများ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်ချေး ခြင်း၊
- (ဈ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံ ငွေများ ပြည်တွင်း၌ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံခြင်း၊
- (ည) ဒေသန္တရစီမံကိန်း၊
- (ဋ) အသေးစား ငွေချေးလုပ်ငန်း။

၂။ စီးပွားရေးကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် စီးပွားရေးကိစ္စများ၊
- (ခ) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကိစ္စများ၊
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် သမဝါယမကိစ္စများ။

၃။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍ

- (က) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊
- (ခ) အပင်နှင့်သီးနှံဖျက်ပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ်ရေးနှင့် နှိမ်နင်းရေး၊
- (ဂ) ဓာတ်မြေဩဇာ စနစ်တကျ သုံးစွဲရေးနှင့် သဘာဝမြေဩဇာများ စနစ်တကျ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရေး၊
- (ဃ) စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေနှင့် စုငွေများ၊

- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော ဆည်မြောင်း၊ တာတမံ၊ ရေကန်၊ ရေနုတ်မြောင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေး လုပ်ငန်းများ၊
- (စ) ရေချိုငါးလုပ်ငန်း၊
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် စနစ်တကျ ထိန်းကျောင်းရေး။

၄။ စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်၊ သတ္တုနှင့် သစ်တောကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် အကြီးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးမှအပ မဟာဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်းမရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် အလတ်စားနှင့် အသေးစား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး၊
- (ခ) ဆားနှင့်ဆားထွက်ပစ္စည်း၊
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ကျောက်မျက်ရတနာ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ သွေးခြင်း၊
- (ဃ) ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်း၊
- (င) အပန်းဖြေစခန်းများ၊ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်၊ ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်။

၅။ စက်မှုလက်မှုကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများမှအပ အခြားစက်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (ခ) အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ။

၆။ ပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆိပ်ကမ်းများ၊ သင်္ဘောဆိပ်များ၊ ဆိပ်ခံများ၊

- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့်လမ်းများ၊ တံတားများ၊
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းသာ သွားလာသည့် ပုဂ္ဂလိက ယာဉ်များ စနစ်တကျ ပြေးဆွဲနိုင် ရေး။

၇။ လူမှုရေးကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုက ချမှတ်ထားသည့် တိုင်းရင်းဆေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် မဆန့်ကျင်သော တိုင်းရင်းဆေးဆိုင်ရာကိစ္စများ၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများ၊
- (ဂ) မီးဘေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊
- (ဃ) ကုန်တင်ကုန်ချလုပ်ငန်း၊
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် - (၁) ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်း ရေး၊ (၂) ပြတိုက်နှင့်စာကြည့်တိုက်များ၊
- (စ) ဇာတ်ရုံ၊ ရုပ်ရှင်ရုံနှင့် ဗီဒီယိုရုံ၊(ဆ) ဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု စသည့်ပြပွဲများ။

၈။ စီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍ

- (က) စည်ပင်သာယာရေး၊
- (ခ) မြို့ရွာနှင့် အိုးအိမ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (ဂ) ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်များနှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆုပစ္စည်းများ။

Baskin, M. (2010, September 10-19). *Constituency Development Funds (CDFs) as a Tool of Decentralized Development*. 56th Commonwealth Parliamentary Conference, Nairobi, Kenya. <http://www.cid.suny.edu/publications1/CDF%20%20CPA%20Background%20Paper.pdf>

Batcheler, R. (2018). *State and Region Governments in Myanmar*. The Asia Foundation. <https://asiafoundation.org/publication/state-and-region-governments-in-myanmar-new-edition-2018/>

Batcheler, R. (2019). *Where Top-Down Meets Bottom-Up Planning and Budgeting in Myanmar*. The Asia Foundation. <https://think-asia.org/bitstream/handle/11540/10938/Where-Top-Down-Meets-Bottom-Up-Planning-and-Budgeting-in-Myanmar.pdf?sequence=1>

Beveridge, G. (2020). *Covid 19 in Myanmar: Reorienting the Budget*. The Asia Foundation. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2020/04/Covid-19-in-Myanmar_EN.pdf

Cain, B. E., Ferejohn, J. A., & Fiorina, M. P. (1987). *The Personal Vote: Constituency Service and Electoral Independence*. Harvard University Press. https://econpapers.repec.org/RePEc:cup:apsrev:v:82:y:1988:i:04:p:1371-1372_19

Cox, G. W., & McCubbins, M. D. (1986). Electoral Politics as a Redistributive Game. *The Journal of Politics* 48(2), 370–389. <https://doi.org/10.2307/2131098>

International Budget Partnership. (2010). *Constituency Development Funds: Scoping Paper*. <http://internationalbudget.org/wp-content/uploads/Constituency-Development-Funds-Scoping-Paper.pdf>

International Monetary Fund. (2012a). *India: Staff Report for the 2012 Article IV Consultation*. www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr1296.pdf

International Monetary Fund. (2012b). *Philippines: Staff Report for the 2011 Article IV Consultation*. www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr1249.pdf

Islamic Republic of Pakistan. National Assembly of Pakistan (n.d.). *Parliamentary History*. <http://www.na.gov.pk/en/content.php?id=75>

Kasuya, Y. (2009). *Presidential Bandwagon: Parties and Party Systems in the Philippines*. Anvish Publishing.

Keefer, P. & Khemani, S. (2009). *When Do Legislators Pass on "Pork"?: The Determinants of Legislator Utilization of a Constituency Development Fund in India*. World Bank Policy Research Working Paper No. 4929. The World Bank. <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/4929.pdf?abstractid=1405160&mirid=1>

Malik, A. (2015). *Political Survival in Pakistan: Beyond Ideology*. Routledge. <https://images.routledge.com/common/jackets/originals/978113894/9781138948129.tif>

Mshana, V. (2009). *Constituency Development Fund in Tanzania: the Right Solution?*. Policy Forum. <http://www.policyforum-tz.org/files/ConstituencyDevelopmentFund.pdf>

Myo, K. (2018, August 9). အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရာထူး အမျိုးသမီးများကို တာဝန်ပေးရန် ရှိဟု ပြည်ထဲရေး ဆို. *Irrawaddy*. <https://burma.irrawaddy.com/news/2018/08/09/166140.html>

Nogralas, P. C. & Lagman, E. C. (2008). *Understanding the 'Pork Barrel'*. http://www.congress.gov.ph/pdaf/news/pork_barrel.pdf

Qureshi, S. K. (2001). *An Overview of Government's Poverty Alleviation Policies and Programmes*. MIMAP Technical Paper Series No. 12, Pakistan Institute of Development Economics. www.pide.org.pk/Mimap/Report12.pdf

Republic of India. Ministry of Planning and Programme Implementation. (2005). *Guidelines on Member of Parliament Local Area Development Scheme (MPLADS)*. <https://www.esopb.gov.in/Static/PDF/MPLADS/Guidelines/Guidelines-2005.pdf>

Republic of India. Ministry of Statistics and Programme Implementation. (2012). *Member of Parliament Local Area Development Scheme Annual Report 2010-11*. https://www.mplads.gov.in/MPLADS/UploadedFiles/AnnulaReport2011-12_122.pdf

Republic of India. Ministry of Statistics and Programme Implementation. (2018). *Member of Parliament Local Area Development Scheme*. <https://www.mplads.gov.in/mplads/Default.aspx>

Rizvi, H. A. (1986). The Civilianization of Military Rule in Pakistan, *Asian Survey* 26(10), 1067–1081.

Robertson, B., Joelene, C., & Dunn, L. (2015, October). *Local Development Funds in Myanmar: An Initial Review*. Discussion Paper No. 9. Myanmar Development Resource Institute's Centre for Economic and Social Development, ActionAid Myanmar and The Asia Foundation. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2015/10/Local-Development-Funds-in-Myanmar_ENG.pdf

Shotton, R., Yee, Z. W., & Oo, K. P. (2016). *State and Region Financing, Planning and Budgeting in Myanmar: What are the Procedures and What are the Outcomes?* The Asia Foundation and the Renaissance Institute. <https://asiafoundation.org/publication/state-region-financing-planning-budgeting-myanmar/>

SUNY/CID & Commonwealth Parliamentary Association. (2011). *Principles and Guidelines for Constituency Development Funds*. Constituency Development Fund Workshop 2011. <http://www.cid.suny.edu/publications1/Constituency%20Development%20Funds%20Report%202011.pdf>

Tahir, P. (2012, March 8). Pork-barrel Politics. *The Express Tribune*. <https://tribune.com.pk/story/347281/pork-barrel-politics/>

Tsubura, M. (2013). *The Politics of Constituency Development Funds (CDFs) in Comparative Perspective*. Institute of Development Studies: University of Sussex.

United Nations Development Programme (Myanmar). (2019, June 14). Daw Moe Moe Aye, Township Administrator, Coco Islands Township. <https://www.mm.undp.org/content/myanmar/en/home/stories/daw-moe-moe-aye.html>

Valley, I., McDonald, L., Kyaw, H. A. and Sandi, N. (2018). *Where the rubber hits the road: A review of decentralisation in Myanmar and the roads sector*. International Growth Centre and Renaissance Institute. https://rimyanmar.org/sites/rimyanmar.org/files/publication_docs/valley-et-al-2018-final-report_0.pdf.

Wasti, T. (2009). *The Application of Islamic Criminal Law in Pakistan: Sharia in Practice*. Brill. <https://brill.com/view/title/14365>

Zaw, H. N. (2013, November 21). Lawmakers Allotted \$5,000 Each for Local Development Projects. *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/lawmakers-allotted-5000-local-development-projects.html>

Inya
Economics

ဆက်သွယ်ရန်

လိပ်စာ
ဖုန်း
ဝက်ဘ်ဆိုက်
အီးမေးလ်

- အမှတ် (၆/က)၊ ဝင်္ဂီရိပ်သာလမ်း၊ ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကင်း။
- ၀၉ - ၄၂၀၁၀၇၄၅၄၊ ၀၉ - ၄၂၀၅၂၃၁၀၇
- www.inyaeconomics.com
- contact.inyaeconomics@gmail.com